

El President Companys i la crisi del Govern de la República

Durant el matí d'avui, igual que ahir, l'Honorable President ha treballat al seu despatx particular de la Residència des d'on ha celebrat conferències telefòniques amb diversos elements polítics de València i s'ha assabentat del curs de les negociacions que es realitzen per solucionar la crisi del Govern de la República.

El senyor Companys ha celebrat converses telefòniques amb els senyors Sbert, Pere Coromines i Jaume Aiguader, d'Esquerra Republicana de Catalunya.

A primera hora de la tarda el President de Catalunya ha passat als departaments oficials, on ha rebut diverses comissions, el conseller Vidella i el diputat Galés.

El President ha celebrat una conversa amb el conseller Martí Feced i fins ben avançada la tarda ha romàs al seu despatx de la Presidència per tal de seguir els esdeveniments polítics de València.

EL MINISTRE DE FINANCES, NEGRIN, ENCARREGAT DE FORMAR GOVERN

S'ha entrevistat amb Largo Caballero i Martínez Barrio

València, 17. — A les 12'20 ha abandonat el despatx del President de la República el ministre de Finances, doctor Joan Negrin, i a preguntes dels periodistes ha dit:

—S. E. m'ha encarregat de formar Govern. El meu desig és fer-ho a base de tots els partits i organitzacions que lluiten per la independència d'Espanya contra els rebels.

—I per on iniciareu les gestions?

—Com és natural, en primer terme veuré el president del Consell.

I a continuació s'ha acomiadat dels informadors.

Des de la Residència Presidencial el senyor Negrin s'ha dirigit a l'Executiva del seu Partit per a donar compte de l'encàrrec que se li havia conferit i sollicitar autorització de la mateixa Junta Executiva per tal de complir l'encàrrec presidencial. Per unanimitat, els membres de l'Executiva del Partit Socialista l'han autoritzat perquè iniciés les seves gestions.

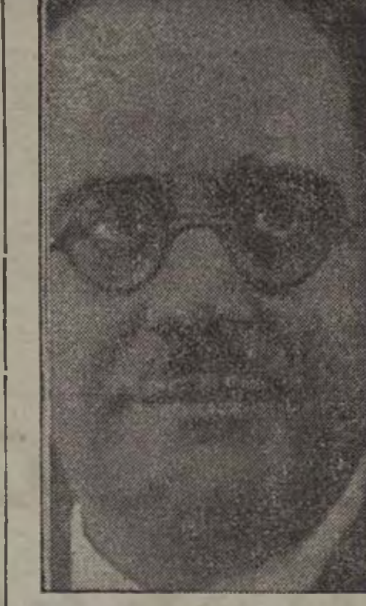
Des de l'Executiva el senyor Negrin s'ha dirigit a la Presidència del Consell, on ha estat conversant durant uns deu minuts amb el senyor Largo Caballero.

En sortir, ha dit que havia anat a donar compte al President del Consell dimissionari de l'encàrrec que se li havia confiat i demanat-li el seu ajut moral.

Se li ha preguntat si s'havia tractat de la col·laboració en el nou Govern de la U.G.T. i ha contestat que això s'hauria de tractar amb l'Executiva corresponent.

A continuació s'ha acomiadat dels periodistes per a dirigir-se al Palau del Congrés per tal d'entrevistar-se amb el senyor Martínez Barrio.

Martínez Barrio i Negrin visiten el President de la República

NEGRIN, encarregat de formar Govern

València, 17. — Prop de tres quarts d'onze del matí ha arribat a la residència presidencial el President de les Corts, Sr. Martínez Barrio.

A les 11'05 entrava a la residència el ministre d'Hisenda, senyor Joan Negrin.

En sortir poc després el President de les Corts, ha dit que la seva visita no tenia res de particular, puix que ell acostumava saludar cada dia el President de la República.

Hom li ha preguntat si havia vist la persona que ha entrat poc abans de sortir ell.

—Sí, trobant-me amb el senyor Azana han anunciat el ministre d'Hisenda i aleshores m'he acomiadat.

—¿Sabeu si sortirà encara com a ministre d'Hisenda o amb un altre encàrrec?

—No ho sé, senyors —ha replicat.

110.000 homes defensen Bilbao

Baiona, 17. — Hom sap que el Govern de Bascònia disposa actualment de cent deu mil homes per a defensar la capital. Sembla que una part d'aquestes forces procedeixen d'Oviedo, Santander i Gijón. La presència a Bilbao d'un contingent tan gran de forces ha fet augmentar encara més l'excel·lent moral dels habitants.

¿Es proposen els governamentals de realitzar una gran ofensiva amb aquest contingent d'homes?

Agents britànics a les ordres de Franco

Demanen a Anglaterra que col·labori en els assassinats en massa a Espanya

BIG MONEY IN IT

THE DAILY WORKER

WORKERS OF ALL LANDS

FRANCO'S ORDERS: 1 DAMNING EVIDENCE IN LONDON AGENT DEMANDS MORE BRITISH BACKING FOR MASS MURDERS IN SPAIN

THE DAILY WORKER today is a bulletin to publish indisputable proof of the activities in this country of the friends and allies of the monstrous murderers of Gernika.

Below appears in facsimile a letter from the Marquis del Moral, one of that province, to the Spanish noblemen who are the Duke of Alba and the Marquis de Val—who are alleged to operate in this country as Franco's propagandists.

It is addressed to Lord Howard of Penrith, G.C.B., G.C.M.G., C.V.O., distinguished British diplomat and member of His Majesty's Privy Council, ex-Ambassador in Spain, member of the British delegation to the Peace Conference of Versailles.

The address—22, Hans Place—is one of those from which the Marquis writes and is a veritable centre of circulation of Franco's propaganda, subsidised by the wealthy manufacturers of Europe.

At the very bottom when the Marquis writes: "I have been following with grave concern the debates on the blockade of Bilbao," in the main debate I understand it was arranged that the Government alone should face the opposition vote of censure. At first, I was so much inclined to approve as anyone, but before I read the report in the morning's papers, I was forced to change my mind.

The Government, of course, secured their majority easily enough. We one doubted they would do so. But what is the effect on the public mind? Through the rank and file (including all our friends) being censored, the Government is enabled to pursue its policy for which only Party discipline secures the necessary support. The public do not know and take no account of anything but the results.

Now if I am right, this is a matter of critical importance not only for Franco's cause, but for Great Britain too. It can easily be tested. If the Opposition resolved themselves to be beaten by the House and not only the Government, they would withdraw from so unpopular a position. Have they done so? I should say decidedly not. They are hammering away at the same point more and more violently, and that same politician, Lord, who always had his ear to the ground, is now joining in with all the growing danger that the Government can be driven to reverse their policy, give in to the Socialists and take a big step towards the gravest international complications. In any case, they can only emerge much weakened from this episode.

Only one thing can save them. If they let the rank and file side with the Socialists, they will at once show where the bulk of popular opinion lies. And that is what I write to you. Can you help by supporting our case? For even more convincing?

The Socialists are not fighting for British prestige. Hardly anyone, except a small minority of extremist politicians really wants intervention on any side. The beauty of the Socialist position is that they have nothing to lose. They are daily making the Government with its overwhelming latent support, look unpopular, and that is only a step from being unpopular, they may even push the Government over the precipice.

Don't you think I am right? Unless our friends rally to the counter-attack, I am sure we shall have to slide a little. There is plenty of material for a counter-attack and I shall be only too happy to supply you with shot and shell.

Yours sincerely,

Moral

22, Hans Place,
S.W.1.
April 23rd, 1937.

The Lord Howard of Penrith,
c/o Barclays Bank,
Brompton Road, S. W. 3.

apreciado Lord Howard:

He seguido con profundo interés los debates sobre el bloqueo de Bilbao. En el debate principal me pareció comprender que fue convenido que el Gobierno solo se opondría al voto de censura de la oposición. Al principio, esto me parecía muy bien; pero antes de leer la reseña en los diarios de la mañana me he visto obligado a cambiar de opinión.

El Gobierno, naturalmente, obtuvo la mayoría necesaria con relativa facilidad. Nadie dudaba de ello. Pero ¿cuál ha sido el efecto producido sobre la opinión pública? La impresión producida en ella (incluso en el sector que simpatiza con nosotros) es que el Gobierno sigue una política impopular que no encuentra apoyo suficiente más que por medio de la disciplina de partido. El público no conoce ni toma en consideración más que los resultados.

Si estoy en lo cierto, hay que tener en cuenta que se trata de una cuestión de decisiva importancia, no solo para la causa de Franco sino también para la de la Gran Bretaña. Eso puede demostrarse fácilmente. Si la oposición se considerase derrotada no solo por el Gobierno sino también por la Cámara, ya querría salir de una posición tan impopular. ¿Lo ha considerado así? Yo diría decididamente que no. Ha vuelto a insistir una y otra vez sobre el mismo asunto con violencia creciente y el astuto Lloyd George, que está siempre al acecho, se ha unido a ella con todas sus viejas leyendas de la Gran Guerra. Como resultado de todo esto, hay un peligro creciente de que el Gobierno se vea obligado a modificar radicalmente su política, a ceder ante los socialistas y a dar un gran paso hacia las complicaciones internacionales más graves. Y en todo caso, saldría de esta prueba muy debilitado.

Una sola cosa puede salvarle. Si deja que los diputados se pongan libremente de nuestra parte y organicen además el contra ataque contra los socialistas, demostrará inmediatamente hacia que lado se inclina la masa de la opinión popular. Es por eso que le escribo. ¿Puede usted ayudarnos en nuestro pleito, acentuando la neutralidad inglesa?

Los socialistas no luchan por el prestigio de Inglaterra. Casi nadie, excepto una pequeña minoría de extremistas desea realmente una intervención a favor de uno de los bandos. Lo mejor de la posición de los socialistas es que no tienen nada que perder. Diariamente consiguen que el Gobierno, a pesar de su aplastante mayoría, aparezca en una situación de impopularidad; y de eso a ser realmente impopular no hay más que un peso. Pueden llegar a poner al Gobierno al borde del precipicio.

No le parece que tenga razón? A menos que nuestros amigos se lancen al contra ataque, estoy seguro que tendremos que afrontar una crisis. Lo que sobre es materia para un contra ataque y será para mí un gran placer suministrarles cartuchos y granadas.

Suyo sinceramente

MORAL.

Facsimil fotogràfic d'una carta signada per l'ex-marquès del Moral, agent feixista conegudíssim a Londres. La carta va adreçada a Lord Howard of Penrith, diplomàtic britànic que fou ambaixador de la Gran Bretanya a Espanya. Lord Howard també pertanyia a la delegació britànica a la Conferència de la Pau, a Versalles, i actualment és membre del Consell Privat del rei d'Anglaterra. La fotografia ha estat publicada per "Daily Worker", de Londres, i ha causat enorme sensació

BITLLETS DE CINQUANTA CENTIMS I UNA PESSETA, PER VALOR DE TRES MILIONS

Es construiran guarderies infantils als districtes I, VI, VIII i X

Entre les resolucions adoptades pel Comitè Municipal Permanent, cal remarcar pel seu interès les que a continuació donem:

Aprovar diverses propostes relacionades amb la solució del problema dels Proveïments a la ciutat de Barcelona, principalment en allò que afecta la política de l'abaratiment de les subsistències, i deixar pendents d'estudi de les minories consistorials la proposta feta per la minoria socialista, que se substitueixi l'organització actual dels mercats, a base d'anar directament a la municipalització total dels ausdits centres.

Adreçar-se a l'Honorable President de la Generalitat de Catalunya per tal que sigui dictada una disposició adient recollint un informe pres per unanimitat de totes les fraccions antifeixistes, que el Consell d'Economia de Catalunya, fixant el mètode a seguir per a la municipalització de la vivenda a la nostra ciutat.

Declarar la lamentació conjunta del Comitè, respecte als fets ocorreguts la darrera setmana a Barcelona i, a la vegada, sobre la mort de tants ciutadans a conseqüència dels tràgics successos als quals es refereix la resolució.

Facultar l'Alcaldia per a llençar al Mercat, en curs d'itineari la ciutat de Barcelona, i amb validesa legal d'un any com a màxim, i per tal de fer front als problemes que deriven de les dificultats dels canvis, a causa de la manca de moneda fraccionària, bitllets d'una pesseta, fins a la quantitat màxima de dos milions de pessetes, i de cinquanta centims, fins a la quantitat màxima d'un milió de pessetes, que seran lliats amb el ritme que les circumstàncies exigixin, donant-ne coneixement a la Generalitat de Catalunya a tots els efectes legals procedents.

Aprovar el projecte i la immediata realització d'un refugi de defensa antiaèria, a la Plaça de Giner de los Ríos.

Destinar la quantitat de cinquanta mil pessetes per a material per a la construcció de refugis antiaèria.

Aprovar els projectes formulats pel Comitè de l'Escola Nova Unificada sobre obres a diferents locals destinats a escoles.

Procedir a la construcció de cases-bressol als districtes I, VI, VIII i X.

El general Aranguren s'ha acomiadat del President Companys

Aquest migdia ha estat al Palau de la Generalitat el nou cap de la Tercera Divisió, general Aranguren, de la Guàrdia Nacional Republicana, que ha complimentat el President Companys.

Parlant amb els periodistes, el senyor Aranguren ha dit que havia estat a acomiadar-se del President de la Generalitat, tota vegada que marxava a València per tal de fer-se càrrec del comandament de la Tercera Divisió, per la qual havia estat designat pel Govern de la República. Ha aprofitat l'oportunitat per a acomiadar-se també dels periodistes, i per mitjà de la premsa, del poble de Catalunya.

El general Aranguren ha tingut frases d'elogi per als catalans per la col·laboració que sempre li han prestat durant els anys que ha tingut càrrecs de responsabilitat a la Quarta Divisió i a la Guàrdia Nacional Republicana.

—Als meus anys —ha dit— comprendreu que si bé no pot impressionar-me el nou nomenament, puix que he aconseguit la màxima graduació a l'exèrcit republicà, en canvi em plau moltíssim, tota vegada que continuaré prestant servei a la República i a la causa del poble, i a la pàtria.

El senyor Aranguren s'ha acomiadat dels reporters després de conversar amb ells breus moments, i de remarcar l'agraïment i la simpatia que sempre ha demostrat pels homes i per les coses de la nostra terra.

Una comissió al Palau de la Generalitat

Aquesta tarda ha estat al Palau de la Generalitat una comissió de representants d'organismes antifeixistes de Tarragona i Reus, que anava acompanyada del conseller Rafael Vidella i del diputat Galés.

Els visitants han passat a la Presidència i han celebrat una extensa conferència amb l'Honorable senyor Lluís Companys.

A la sortida hem interrogat el conseller de Treball i Obres Públiques, el qual ha dit que havia acompanyat la comissió, que ha expressat al President el recel i queixes que produïen grups que encara es veuen sovint per aquelles comarques i que intenten sembrar el terror.

Han exposat al senyor Companys la necessitat d'acabar immediatament amb aquests elements, ja que tots els elements antifeixistes autèntics hi estan disposats i l'ordenació de l'ordre públic així ho exigeix.

Segons les nostres notícies, el President Companys a part de prendre les mesures que calguin per a donar realitat als desigs dels comissionats, es proposa redactar una nota esmentant els fets.

REALITZACIO

NED MANN

L'HOME QUE FA MIRACLES

Una de les escenes més noves de la cinematografia: aquesta de "La vida futura"... Sobrietat de decoració i colpidora districció dels actors...

AL JOLSON

RUBY KEELER

El més expert i admirat actor del món artístic americà i la seva muller

Qui diria que Al Jolson s'anomena Assa Yoelson i que veié la llum per primera vegada a Petrograd, abans anomenat Sant Petersburg? Al no recorda clarament el que li ocorregué en aquella antiga ciutat; però sí recorda que essent encara molt petit, quan vivia a Washington, D. C., sentí els seus primers anhels d'arribar a ésser cantor en una sinagoga hebrea, com ho fou el seu pare a Rússia, on ara famós perquè cantava admirablement els himnes religiosos.

Aviat començà Al a sentir-se intranquil en aquell ambient seri i religiós i determinà fugir a Nova York, on residia un germà seu; no obstant, aquest, al cap de poc temps l'acompanyà de casa seva i Al hagué de retornar a la llar dels seus pares. Aclaparà novament per la monotonia de la vida en família. Al deixà per segona vegada els seus

pares i s'allistà en un regiment espanyol destacat a Cuba durant l'època en què ocorregué la guerra hispano-americana.

La seva carrera teatral començà quan exercí un paper en un cor infantil en "Children of the Ghetto", al Teatre Herald Square de Nova York. I es dedicà més tard a presentar actes de varietats amb un grup de còmics. Al poc temps el trobem afiliat a la companyia teatral de Lew Dockstader, on fou sorprenent l'èxit que obtingué, ja que tota la preparació que havia tingut per a aquest gènere teatral havia estat allò que aprengué en les poques lliçons de cant que el seu pare li havia donat. Mal no cultivà la seva veu.

La seva primera gran oportunitat arribà a San Francisco poc després del terratrèmol ocorregut allí, quan per a fer-se sentir entre el soroll que existia en aquella ciutat, pujà dalt del piano i apareixent amb la cara pintada de negre cantà amb tal emoció que el públic l'acclamà amb entusiasme, i des de llavors el nom d'Al Jolson s'aplaudeix contínuament en totes les seves presentacions. A partir d'aquell dia el crit de Broadway i les seves cançons a l'estil dels negres han fet famós el seu art exquisit.

Diu que per a ell no existeix més que una favorita del teatre i del cinema, i és Ruby Keeler, nascuda a Halifax (Nova Escòcia) l'any 1909. És d'origen irlandès.

La veié per primera vegada a Chicago en l'obra "Slidewalks of New York" i de seguida s'enamorà d'ella. Quan Ruby era a Los Angeles, on treballava en pel·lícules, Al li enviava diàriament una panera de belles flors amb una targeta que variablement deia: "Endevines de

qui són?" Mentre ella treballava a San Francisco li confessà el seu gran amor i es casaren el 24 de desembre del 1928. Des que Ruby s'ha fet tan popular per la seva gran habilitat artística, Al s'anomena si mateix, sovint, "Al Keeler".

Quixades d'una felicitat quasi increïble i per aquesta mateixa raó no poden comprendre per què es divorcien tan aviat a Hollywood. Ruby mai no ha tractat d'ensenyar a Al el "step dance" ni ell ha tractat de donar-li a ella lliçons de cant. El creu que Ruby té les poques lliçons d'una actriu emocional.

Preferix el cinema al teatre perquè el clima de Hollywood permet la pesca i el golf durant tot l'any. Però li agrada aparèixer personalment en festes on s'estremen les seves pel·lícules, car sap que sempre és rebut amb molta eufòria per tota la concurrència.

Ha viatjat molt i li agrada l'ambient romàntic de Hawaii, però diu que sempre viurà als Estats Units. És cosa molt estranya que malgrat d'haver nascut a Petrograd, on el clima és molt fred, no li agraden les baixes temperatures i per això passa gran part del temps a Florida.

És molt aficionat a les curses de cavalls i nou vegades de "caden deu" escull un guanyador; no obstant, confessa que una vegada va perdre 75.000 dòllars apostats a un cavall. Li agraden els combats de boxa.

Quant al matrimoni, diu: "Amb Ruby? És meravellós! És un paradís".

Caritatiu com ningú, ha adoptat dos petits orfes que s'anomenen respectivament Al i Ruby. És interessat en la política i està sempre assabentat del que passa. Els presidents Wilson, Harding i Roosevelt han estat els seus amics.

A Ned Mann, de Hollywood, l'anomenen "The Man Who Could Work Miracles" (El Mann que fa miracles), fent un joc de paraules amb la paraula "man" que en anglès significa home.

Mann és el principal èsperit en efectes especials de Cielandia. Pot fer que objectes sòlids s'esvaeixin davant els vostres ulls; pot prestar vida als objectes inanimats. Construeix i destrueix grans ciutats i darrerament ha estat entretenint-se amb espais interplanetaris amb sorprenents resultats.

En el mistic que conscienciosament inundà el món en "El Diluvi". En "El lladre de Bagdad", amb Douglas Fairbanks, presentà al públic un veritable espectacle de "Les Mil i Una Nits". La magia d'ells fantasma va a l'Oest, de Renat Senier, es deu a ell. Gràcies a ella aconseguí l'efecte impossible que un fantasma corpori travessés una sòlida paret. En "L'home que feia miracles", basat en l'escenari de H. G. Wells, fa deturar el moviment de rotació de la terra i llança les persones i les cases pels aires.

Mann ha estat també el tècnic de l'altra pel·lícula de H. G. Wells, "La vida futura", en la qual l'escenari del novel·lista esdevé una pintura del món en l'any 2055. En aquesta pel·lícula són destruïdes ciutats senceres en la terrible guerra del futur i construït un nou món que iguala l'imaginat per Wells. Aquest no deixa en repòs el seu cervell i la tasca de Mann consistí a fer treballar el seu per a la plasmació de les fantasies de l'escriptor profeta.

Pot donar-se per fet que Mann no es queda enrera. Ell es vanà de no haver fracassat mai. Està disposat a produir qualsevol efecte, per fantàstic que sigui, que el director pugui demanar.

No és revelar cap secret professional el divulgar que en aquests films d'emoció, en els quals Nova York o Londres són periòdicament destruïts per una inundació o un terratrèmol o una esquadra aèria que representen les ciutats abans i després de la catàstrofe. Seria demanar massa fins a Hollywood que es destruïssin realment la Torre Eiffel o enderroqués el gegantí edifici no valorat anomenat Empire State Building per a obtenir un moment de realisme cinematogràfic.

La missió de Mann consisteix a fer aquests models, que és tasca feixuga i laboriosa. Tan feixuga que són rarament raons d'economia les que induïxen els productors a fer manar l'auxili. Acuden a ell, diu Mann, com a últim recurs i en els casos més extrems, com els que deixem indicats. El promedi dels productors farà explotar alegrement un lot de grandària natural en ple ocea, o construirà un eseta complet per a ésser destruït, abans que utilitzar Mann i les seves maquetes.

Però algunes vegades — i en això radica la importància cinematogràfica de Mann — pot obtenir-se una major precisió amb els anomenats "efectes" (imitacions) que representen les ciutats abans i després de la catàstrofe. Seria demanar massa fins a Hollywood que es destruïssin realment la Torre Eiffel o enderroqués el gegantí edifici no valorat anomenat Empire State Building per a obtenir un moment de realisme cinematogràfic.

La missió de Mann consisteix a fer aquests models, que és tasca feixuga i laboriosa. Tan feixuga que són rarament raons d'economia les que induïxen els productors a fer manar l'auxili. Acuden a ell, diu Mann, com a últim recurs i en els casos més extrems, com els que deixem indicats. El promedi dels productors farà explotar alegrement un lot de grandària natural en ple ocea, o construirà un eseta complet per a ésser destruït, abans que utilitzar Mann i les seves maquetes.

Però algunes vegades — i en això radica la importància cinematogràfica de Mann — pot obtenir-se una major precisió amb els anomenats "efectes" (imitacions) que representen les ciutats abans i després de la catàstrofe. Seria demanar massa fins a Hollywood que es destruïssin realment la Torre Eiffel o enderroqués el gegantí edifici no valorat anomenat Empire State Building per a obtenir un moment de realisme cinematogràfic.

La missió de Mann consisteix a fer aquests models, que és tasca feixuga i laboriosa. Tan feixuga que són rarament raons d'economia les que induïxen els productors a fer manar l'auxili. Acuden a ell, diu Mann, com a últim recurs i en els casos més extrems, com els que deixem indicats. El promedi dels productors farà explotar alegrement un lot de grandària natural en ple ocea, o construirà un eseta complet per a ésser destruït, abans que utilitzar Mann i les seves maquetes.

La missió de Mann consisteix a fer aquests models, que és tasca feixuga i laboriosa. Tan feixuga que són rarament raons d'economia les que induïxen els productors a fer manar l'auxili. Acuden a ell, diu Mann, com a últim recurs i en els casos més extrems, com els que deixem indicats. El promedi dels productors farà explotar alegrement un lot de grandària natural en ple ocea, o construirà un eseta complet per a ésser destruït, abans que utilitzar Mann i les seves maquetes.

La missió de Mann consisteix a fer aquests models, que és tasca feixuga i laboriosa. Tan feixuga que són rarament raons d'economia les que induïxen els productors a fer manar l'auxili. Acuden a ell, diu Mann, com a últim recurs i en els casos més extrems, com els que deixem indicats. El promedi dels productors farà explotar alegrement un lot de grandària natural en ple ocea, o construirà un eseta complet per a ésser destruït, abans que utilitzar Mann i les seves maquetes.

La missió de Mann consisteix a fer aquests models, que és tasca feixuga i laboriosa. Tan feixuga que són rarament raons d'economia les que induïxen els productors a fer manar l'auxili. Acuden a ell, diu Mann, com a últim recurs i en els casos més extrems, com els que deixem indicats. El promedi dels productors farà explotar alegrement un lot de grandària natural en ple ocea, o construirà un eseta complet per a ésser destruït, abans que utilitzar Mann i les seves maquetes.

VA NEIXER EL 1892...

Joe E. Brown

Brown és un gran aficionat del referit esport i mai no manca a cap partit.

Es decidí per fi a ésser actor còmic i demostrà les seves magnífiques qualitats a "Lester Lester", "Jim Jam Jams", "Greenwich Village Follies", "Bette Lee", "Captain Jinks" i "Twinkle Twinkles".

Es trobava a Los Angeles actuant amb sorollosos èxits en aquesta comèdia quan hom li oferí la seva primera oportunitat al cinema. Això fou a la pel·lícula "Crooks Can't Win", l'any 1922. Considera Brown que aquesta ha estat la seva pitjor pel·lícula. Avui és un dels més celebrats còmics dels programes de la Warner Bros First National.

Ha viatjat per tots els Estats de la Unió, la Xina i Japó, i espera tenir l'oportunitat de conèixer Europa algun dia. Voldria passar una temporada al país de les Piràmides. Li agrada viatjar en aeroplà. Es mareja molt fàcilment.

No té lot, però posseeix un "Ford" últim model, present de la seva esposa. No li agrada l'olor de la gasolina.

Llegeix tot allò bo i dolent que cau a les seves mans. No ha llegit el Quixot, perquè diu que aquest llibre s'ha de llegir en castellà i ell no el sap.

JOE E. BROWN (Bocazas), amb el seu fill Doug (a l'esquerra) i un amic del noi Brown

La vida d'un actor còmic

CHARLES RUGGLES era dependent d'una farmàcia, però ha acabat recepcions rials per a guarir tota mena de mals...

Pa anys un minyó actiu i eixerit treballava en el magatzem de drogues més important de la ciutat de Los Angeles, ocupat en la prosaica tasca de fabricar píndoles. Els dies transcorrien sense major interès que el d'acumular píndoles i el nostre heroi trobava la seva ocupació cada vegada més insuportable.

UN ACTOR EN FOU EL CULPABLE. Els dies en què el seu avoriment l'acaparava més que de costum, entrà a la farmàcia un actor amic seu en recerca d'un remei per al mal de cap. Mentre es bevia la medicina començà a parlar amb entusiasme de la vida de teatre. Descriu la sensació emocionant de l'aplaudiment entusiasta, l'adulació del públic per als seus favorits, l'atracció que el teatre exercia sobre tot allò que penetra en ell.

El dependent, que l'escoltava bobadant, no pogué contenir-se i llançant l'esputula es trasgué el davantal i sortí a gran velocitat del magatzem de drogues del seu pare. El dia següent era a San Francisco, on no trigà a aconseguir un lloc en una companyia teatral.

DEIXO DE BANDA LES RECEPTEES I així fou com Charles Sherman Ruggles, conegut entre els aficionats al cinema amb el nom de Charlie Ruggles, entrà a formar part de la confraria dels adoradors de Talia en lloc de seguir els consells del seu pare i continuar despatxant receptes mentre cursava la carrera de malge.

Una vegada adoptada la seva resolució, el nostre heroi no detallà un sol moment i el teatre, i més tard el cinema, constituïren el principal interès de la seva existència.

VUIT ANYS D'INTENS TREBALL. Durant vuit anys, Charlie, malgrat la seva joventut, interpretà tota mena de papers característics, entre els quals abundaven els de vell. Sols després d'aquest dur aprenentatge pogué aconseguir representar papers de galant jove.

Acabats aquests anys de peregrinatge, Ruggles s'establí a Nova

York, on tingué la sort d'aparèixer en dues o tres obres de gran èxit, i gràcies a això estigué a la gran metròpolis alguns anys.

DEBUTA AL CINEMA. El seu primer assaig en el cinema tingué lloc arran de la formació de la companyia Morisco, que produïa les seves pel·lícules a Hollywood, i que la Paramount s'encarregava de distribuir. Entre els artistes de fama amb els quals Charlie col·laborà, podem citar Leonore Ulric, Elsie Janis i Cyril Maude. En una pel·lícula a Nova York treballà amb la notable estrella del cinema mut Agnes Ayres.

AUTOR TEATRAL. Unint a les seves activitats teatrals a Nova York la seva actuació en el cinema, l'actor estava constantment ocupat. Però, amb tot, tingué temps per a escriure alguns dels seus papers, amb els quals feu repetides incursions en els teatres de varietats. Un dels seus companys en aquests peregrinatges fou Lester Elliott, que avui és el seu secretari i un dels seus amics més íntims.

EL SEU GRAN TRIOMF. El seu gran triomf al lleng fou

la magnífica interpretació que donà al paper de periodista ombríac en la pel·lícula de la Paramount "Gentleman of the Press" i com a conseqüència d'això Charlie signà un contracte de llarga durada amb la dita companyia, de la qual no s'ha separat mai.

MES DE QUARANTA PEL·LÍCULES. Charlie porta interpretades més de quaranta pel·lícules per a la Paramount, de les quals la més recent és "Exclusive", amb Frances Farmer i Fred Mac Murray.

Han estat tantes les pel·lícules que Charlie ha aparegut en companyia de Mary Boland, que per a molts aficionats resulta impossible parlar d'ell sense pensar immediatament en la seva graciosa companyia.

ES UNA PERSONA SERIOSA. Com passa amb freqüència, Charlie, que es guanya la vida fent riure la gent, és una persona molt seriosa. Parla poc, però quan diu alguna cosa el seu interlocutor pot estar segur que no serà cap nícia.

Per a Charlie no hi ha millor diversió que la de tenir cura dels seus gossos i així que té algunes bones lliures es dirigeix a la seva llar per a inspeccionar les seves cançons. Amb freqüència pren part en els concursos que es celebren a la costa del Pacífic i no hi ha major satisfacció per a ell que la de guanyar un premi. Això que començà essent una diversió s'ha convertit en una empresa profitosa que ocupa una part important de l'existència del notable còmic.

Manuel ROMANO

DES DE HOLLYWOOD

Dorothy Lamour i Gladys Swarthout, ambdues actrius de l'època de la Paramount, no es coneixien amb tot i treballar al mateix estudi. Recentment, les dues actrius retornaren a Hollywood després d'haver passat una temporada a Nova York

i en entrar al vagó restaurant del tren que les portava a Chicago es reconegueren i es saludaren. A partir d'aquell moment, no es separaren de manera que en acabar el viatge eren ja amigues íntimes.

Josep Schildkraut, que ha de batre's en un dol amb Gary Cooper en "Almas en el mar" (Souls at Sea) és un expert en el maneig del flori i s'encarrega d'ensenyar-li a Cooper algunes passes per a l'escena corresponent. Schildkraut va aprendre esgrima a l'exèrcit austríac.

*

La música clàssica atreu moltes persones a Hollywood. Entre les celebritats que assistiren a un concert de la Filharmònica, amb la notable soprano escandinava Kirsten Flagstad de solista, recordem Gladys Swarthout, Marsha Hunt, George Raft, Virginia Peine (la promesa de Raft), George Burns i Gracie Allen.

La diminuta Charlene Wyatt debent un director com a l'home que sempre diu que si no ho fem bé avui hauríem de tornar demà. Charlene obtingué un gran èxit en el seu últim paper (Valiant Is the Word for Carrie).

*

En més d'un any que el doctor Joel Pressman tracta d'obtenir una foto inèdita de la seva esposa, Claudette Colbert. Recentment feu un conveni amb el fotògraf de la Paramount per tal que li reservés una de les fotos i destruï el negatiu. Quina no serà la seva sorpresa en veure la mateixa foto a la portada d'una revista i a les pàgines gratuïtes de molts periòdics. Més tard sabé que el fotògraf s'havia equivocat de negatiu.

El doctor Negrin troba facilitats per a la formació de nou Govern

València, 17. — Fins prop de dos quarts d'una ha estat el Dr. Negrin conferenciant amb el President de la República.

A la sortida ha manifestat que havia rebut l'encàrrec de formar govern i per a aconseguir-ho anava a sol·licitar la col·laboració de tots els partits i organitzacions sindicals.

Des de la residència presidencial es marxà a conferenciar amb el cap del Govern dimissionari; i a continuació es traslladà a la Comissió Executiva del Partit Socialista per a donar compte de la missió que li havia estat confiada.

Ha dit el doctor Negrin, parlant amb els periodistes, que havia demanat ajut moral al senyor Largo Caballero.

Després de conferenciar amb la Comissió Executiva del Partit Socialista, el doctor Negrin ha marxat a visitar el President de les Corts.

El senyor Martínez Barrio li ha donat tota mena de facilitats per

part de la Unió Republicana, per tal que pugui constituir Govern.

Després ha anat a la Delegació d'Euzcadi, on ha sostingut una llarga entrevista.

A les dues de la tarda ha arribat al Comitè Central del Partit Comunista, on ha romàs gairebé una hora.

Després s'ha dirigit al Consell Nacional d'Esquerra Republicana. I finalment s'ha traslladat al local del Partit Socialista, on es troba conferenciant a l'hora en que comuniquem.

La crisi del Govern de la República

"Es resoldrà en sentit netament favorable a la causa antifeixista", diu la premsa francesa

París, 16. — La premsa matutina, tant de dretes com d'esquerra, considera que la crisi del Govern de la República espanyola es resoldrà en sentit netament favorable a la causa antifeixista. Adhuc «Figaro» la comentarà favorablement a l'Espanya republicana.

El periòdic «Le Populaire», òrgan socialista, s'expressa en els termes següents: «Esperem que l'actual crisi es resoldrà ràpidament puix que ho exigeix l'interès de la causa republicana».

Gran activitat de la diplomàcia anglesa

Alemanya participarà en una conferència de caràcter mundial que tractarà en primer lloc dels aters d'Espanya

París, 17. — La tendència general dels cercles polítics és pal·lesar molta prudència davant dels resultats diplomàtics obtinguts al marge de les festes de la coronació a Londres. Els elements oficials asseguren que és indubtable que l'acció de la diplomàcia anglesa ha estat extraordinària per a convèncer el Tercer Reich que era necessari un canvi de política en els afers europeus.

E s'apropable que, com a resultat d'aquestes conversacions, Alemanya accepti un lloc en una propera conferència de caràcter mundial, en la qual, prèviament a tot acord polític, es discutiran els afers espanyols.

Tant Eden com els altres membres del Foreign Office ha volgut aprofitar aquesta estada de von Blomberg a Londres per a resoldre una sèrie de problemes que no havia estat possible liquidar amb von Ribbentrop.

En el qual d'Orsay s'assegura que tant Delbos com als seus col·laboradors han rebut mostres d'alta consideració i han pogut comprovar l'apert de col·laboració dels diplomàtics anglesos.

Delbos ha tingut especial interès que els dirigents anglesos escoltessin als representants d'Europa Central, Hódza, ministre txe, i Schmidt, ministre austríac, per la qual cosa creu que els assumptes d'Europa Central i Oriental entraran en una fase de gran interès i caldrà que Anglaterra definís exactament la seva actitud davant d'avantures de caràcter polític o militar.

Per al seva part els dirigents austríacs i txeos han quedat plenament satisfets de les entrevistes que van celebrar amb Baldwin, Chamberlain i Eden, els quals consellers han tingut un gran interès vers ells.

Als representants d'Europa Central, Hódza, ministre txe, i Schmidt, ministre austríac, per la qual cosa creu que els assumptes d'Europa Central i Oriental entraran en una fase de gran interès i caldrà que Anglaterra definís exactament la seva actitud davant d'avantures de caràcter polític o militar.

Per al seva part els dirigents austríacs i txeos han quedat plenament satisfets de les entrevistes que van celebrar amb Baldwin, Chamberlain i Eden, els quals consellers han tingut un gran interès vers ells.

Una lluita aèria sobre Saragossa

Saragossa, 16. (De l'enviat especial de Febus). — Ahir hi hagué un interessant episodi al front saragossí.

Un dels nostres trimotors va sortir en ple dia a bombardejar Saragossa. A penes havia començat a descarregar les seves bombes, l'aviador va veure tres caces enemigues que s'alcaven ràpidament per tal d'interdir el nostre aparell.

El nostre pilot sense perdre serenitat, esperà que el bombarder descarregués els explosius que calgueren als llocs als quals anaven destinats; i aleshores, efectuant una maniobra que desconcertà els caces facciosos, prengué rumb al seu aeròdrom.

Els aparells enemigues empenyeren la persecució del nostre trimotor, i en aquell moment arribaren tres aparells nostres, els pilots dels quals havien vist el que passava.

Els aparells italians, gairebé damunt de Saragossa, presentaren batalla a l'enemic; i hi hagué una lluita emocionant que durà pocs minuts. La lluita acabà amb el descomençament d'una fugida, dels avions enemigues.

Els nostres aparells tornaren sense novetat a la seva base.

"Ens trobem enteïnats en una tasca de reorganització que aviat tindrà fruits beneficiosos", diu el general Pozas

Els periodistes que fan informació a la Quarta Divisió han conversat, aquest migdia, amb el General Pozas, el qual els ha manifestat que no hi havia cap problema de reorganització.

—Jo puc veure, ha dit el Cap de l'Esercít de l'Est, — donar-vos importants notícies que revelassin un període de grans activitats. Però, com ja vaig expressar fa uns dies, ens trobem enteïnats en una tasca de reorganització i, malgrat que els fruits beneficiosos seran immediats, no convé descobrir a l'enemic les nostres propostes.

Respecte a les altres qüestions, la veritat que hi ha completa tranquil·litat. Malgrat el que puguin dir les emissores de ràdio faccioses, la vida es realitza normalment i per això vull fer constar una vegada més la meua satisfacció per les facilitats obtingudes dels organismes antifeixistes.

I res més — ha dit, en acomiadant-se el General Pozas, treballant activament per la causa que tots defensem i fer-ho a la calçada.

Ha estat a complimentar el General Pozas, el nou Cap de la Tercera Divisió, general Aranguren, que s'ha acomiadat de les autoritats abans d'enviar-se a la frontera.

—Però, ¿què hi feieu, nu, al carrer, a mitja nit?

—Res de particular. Pràctiques de nudisme.

La passada nit el sereno del carrer de Salmeron restà completament de pedra en veure un individu que, tranquil·lament, es passejava amb una «deshabilitat» tan insuperable, que només portava a sobre un pegat per al recatisme i una piga al costat esquerre.

—¿Què? — tridà l'honorat i nocturn funcionari, que féu, desgraciadament, la cosa que tots defensem i fer-ho a la calçada.

—A vestir-me, bé; però a la Comissaria no m'hi fa anar ningú — va replicar el frigorífic subjecte que, sot a la mitja llum, tenia una certa ressemblança a l'aparell de Belvedere.

I desaparegué per a tornar a la porta estona amb un pistolet impo-

nent i amb la filantropia impo-

nent i amb la filantropia impo-

nent i amb la filantropia impo-

nent i amb la filantropia impo-

nent i amb la filantropia impo-

nent i amb la filantropia impo-

nent i amb la filantropia impo-

de marxar cap a València a prendre possessió del càrrec.

També han visitat el Cap de l'Esercít de l'Est nombrosos caps i oficials, entre els quals hi havia els coronels, Arin, Morilla i Rosal; Di-

rector general de l'Hospital Militar; Cap dels Destroctores de l'Esquadra Republicana; Comandant Costel i diputat a Corts, Castillo, entre altres elements civils.

També s'ha de dir que molt aviat es farà públic un ban en el qual es dictaran normes per al compliment de les disposicions que han d'evitar que elements aliens a la línia pública puguin portar a terme accions escorralloses.

Un dels reporters ha preguntat aleshores al senyor Echevarria Novoa com marxava la recollida d'armes i aquest ha contestat que ja en diverses zones s'havia fet lliurament voluntari de les armes.

Per la nostra banda tenim notícies que aquest lliurament es porta a terme amb bastanta intensitat i són nombroses les armes i explosius recollits a la Prefectura de Policia i a altres centres similars.

gués en compte molt singularment aptituds de la raça.

Doncs, bé: tot això assolit i el que en igual ordre es prepara, cal incrementar-ho, mentre simultàniament s'organitza sobre una indústria aeronàutica capaç d'empenyar les necessitats nacionals, per les quals la nostra aviació posseeix ample òrbita.

ment de combat amb el que tenia abans del 19 de juliol del 1936. Es donà en tal sentit un gran pas en el moment que el passat setembre es separà del Ministeri de la Guerra tot allò referent a les forces aèries, constituint amb els seus serveis una branca ministerial que té la seva organització autònoma d'entre el Ministeri de Marina i Aire.

Sobre l'estructura esbossada en el Decret que creà la Subsecretaria de l'Aire, necessitem perllargar-nos mitjançant noves disposicions iniciades pel present Decret, que tendeix a dibuixar amb trets més fermes l'eficàcia de l'aviació naval i militar, establint normes adequades per als seus serveis i vinculant els anells de la cadena invisible que unix l'avió en ple vol amb el taller on es construeix i repara.

No es va a la nova organització pensant solament en les exigències de la lluita actual, sinó atalant també l'esdevenidor que ens obligarà a assegurar els fruits de la victòria, no ja contra enemics interns, sinó contra adversaris externs, dels quals s'ha d'esperar un agut constant contra nosaltres amb el desig d'apoderar-se de les nostres riqueses nacionals.

Hem d'oposar-nos a tals desigs i la nostra aviació haurà de constituir la base principal de la nostra força, com a element ofensiu i defensiu. Aquesta força la té la suficientment acreditada la nostra aviació durant aquests nou mesos de guerra, al curs dels quals el nostre país ha estat escorrallosat d'honors i gestos, gran part d'ells a càrrec de minyons gairebé imberbes, els quals han cobert de glòria a la nostra heroica aviació.

Tècnics de totes les nacionalitats posen llur admiració per capacitat tan ràpida de les nostres forces aèries, la improvisació de les quals resultaria inexplicable si no es tingués en compte el nostre esforç.

—¿Com us diu? — li pregunta aquest.

—Alfons Sala Alfonso...

—I em voleu explicar què redimons feieu a mitja nit nu pel carrer?

—Res de particular. Pertanyo a una societat naturista i fins el costum de sortir cada vespre a fer pràctiques nudistes. No crec que amb això faci mal a ningú...

—Res de particular. Pertanyo a una societat naturista i fins el costum de sortir cada vespre a fer pràctiques nudistes. No crec que amb això faci mal a ningú...

—Res de particular. Pertanyo a una societat naturista i fins el costum de sortir cada vespre a fer pràctiques nudistes. No crec que amb això faci mal a ningú...

La República espanyola tindrà una aviació nombrosa i potent

València, 17. — Publicat a la «Gaceta» el Decret creant l'arma d'aviació, ja conegut, és interessant el seu preambul, la redacció del qual és d'un gran interès, tant nacional com internacional.

Es diu en ell que, amb motiu de la nostra lluita en defensa de la independència espanyola i de les llibertats del poble, el Govern ve donant a l'aviació un desenvolupament verament extraordinari, com es pot comprovar si es compara el ja adquirit per aquest moderníssim ele-

ment de combat amb el que tenia abans del 19 de juliol del 1936. Es donà en tal sentit un gran pas en el moment que el passat setembre es separà del Ministeri de la Guerra tot allò referent a les forces aèries, constituint amb els seus serveis una branca ministerial que té la seva organització autònoma d'entre el Ministeri de Marina i Aire.

Sobre l'estructura esbossada en el Decret que creà la Subsecretaria de l'Aire, necessitem perllargar-nos mitjançant noves disposicions iniciades pel present Decret, que tendeix a dibuixar amb trets més fermes l'eficàcia de l'aviació naval i militar, establint normes adequades per als seus serveis i vinculant els anells de la cadena invisible que unix l'avió en ple vol amb el taller on es construeix i repara.

No es va a la nova organització pensant solament en les exigències de la lluita actual, sinó atalant també l'esdevenidor que ens obligarà a assegurar els fruits de la victòria, no ja contra enemics interns, sinó contra adversaris externs, dels quals s'ha d'esperar un agut constant contra nosaltres amb el desig d'apoderar-se de les nostres riqueses nacionals.

Hem d'oposar-nos a tals desigs i la nostra aviació haurà de constituir la base principal de la nostra força, com a element ofensiu i defensiu. Aquesta força la té la suficientment acreditada la nostra aviació durant aquests nou mesos de guerra, al curs dels quals el nostre país ha estat escorrallosat d'honors i gestos, gran part d'ells a càrrec de minyons gairebé imberbes, els quals han cobert de glòria a la nostra heroica aviació.

Tècnics de totes les nacionalitats posen llur admiració per capacitat tan ràpida de les nostres forces aèries, la improvisació de les quals resultaria inexplicable si no es tingués en compte el nostre esforç.

—¿Com us diu? — li pregunta aquest.

—Alfons Sala Alfonso...

—I em voleu explicar què redimons feieu a mitja nit nu pel carrer?

—Res de particular. Pertanyo a una societat naturista i fins el costum de sortir cada vespre a fer pràctiques nudistes. No crec que amb això faci mal a ningú...

—Res de particular. Pertanyo a una societat naturista i fins el costum de sortir cada vespre a fer pràctiques nudistes. No crec que amb això faci mal a ningú...

—Res de particular. Pertanyo a una societat naturista i fins el costum de sortir cada vespre a fer pràctiques nudistes. No crec que amb això faci mal a ningú...

—Res de particular. Pertanyo a una societat naturista i fins el costum de sortir cada vespre a fer pràctiques nudistes. No crec que amb això faci mal a ningú...

—Res de particular. Pertanyo a una societat naturista i fins el costum de sortir cada vespre a fer pràctiques nudistes. No crec que amb això faci mal a ningú...

—Res de particular. Pertanyo a una societat naturista i fins el costum de sortir cada vespre a fer pràctiques nudistes. No crec que amb això faci mal a ningú...

Segueix la intensa pressió republicana sobre Toledo

Fracassen tots els intents dels facciosos de la Ciutat Universitària per a trencar el setge

Madrid, 17. — Als fronts propers a Madrid, durant tot el matí d'avui ha persistit la tranquil·litat que des de fa dies és inalterable.

A la carretera de La Corunya, Carro de Garabitas, Ciutat Universitària i carretera d'Andalucía, el canoneig ha estat de gran intensitat.

Durant unes dues hores, les nostres bateries han llençat els seus projectils contra les posicions enemigues, des de les quals s'ha conat a aquesta agressió de l'exèrcit popular.

A la Ciutat Universitària, els facciosos han intentat, sense èxit, reconstruir l'aparell per la que intentaven travessar el Manzanares. Les nostres bateries, primer, i després les armes mecàniques, s'han encarregat de fer fracassar estrepitament el projecte dels facciosos que han deixat bastantes baixes en el camp.

Des de l'Asil de Santa Cristina s'ha paquejat aquest matí l'Hospital Clínic i els rebels assetjats entre les retes d'aquest edifici han respost en diverses ocasions als dispar dels feixistes de l'Asil. Les nostres forces han estat testimoni d'aquesta nova desavenència entre els invasors que ha produït entre ells forces baixes.

Continua el canoneig de la província de Guadalajara i Avila, especialment en aquesta última, on les posicions de Navalperal de Pinares han sofert un intens canoneig durant la matinada i matí d'avui.

A tota la zona sud del Teix continua la nostra pressió. Les operacions combinades entre diverses unitats de l'exèrcit popular surten tal com les planeja l'alt comandament. Els facciosos, per obra d'aquestes operacions, es veuen en situació cada vegada més apurada, car tant la nostra infanteria, que pressiona constantment, com la nostra artilleria, que no deixa de bombardejar les posicions rebels, adueixen de Toledo, com l'aviació republicana, bombardegen sense descans els emplaçaments artillers i posicions rebels i fan, com diem, que la situació de l'invasor sigui cada vegada més crítica. Per altra banda, els facciosos no poden realitzar cap moviment, perquè la nostra aviació està observant constantment els seus moviments.

Als altres sectors, res digne de retenir-se, a no ésser pels constants vols d'aviació i els bombardeigs de les posicions enemigues al sud del Teix i del Jarama.

Els partits polítics i les entitats sindicals estan d'acord a col·laborar amb l'autoritat per al desarmament de la rearguarda

"A MOLTES ZONES JA S'HA FET EL LLIURAMENT VOLUNTARI DE LES ARMES", DIU EL DELEGAT GENERAL D'ORDRE PUBLIC

—Continua la tranquil·litat a tot Catalunya — ha dit el delegat general d'Ordre Públic, en rebre aquest migdia els periodistes.

I ha afegit següentment: Com ja us vaig anunciar, disabte a la tarda em vaig reunir amb els representants dels partits polítics i de les sindicals per tal de sol·licitar de tots ells la col·laboració per al compliment de la missió que m'ha estat confiada. Amb motiu d'això varem tractar del desarmament de la rearguarda i tots ells estigueren d'acord a col·laborar amb l'autoritat perquè es porti a terme aquest desarmament, el qual es farà conforme al ban dictat pel ministre de la Governació.

També s'ha de dir que molt aviat es farà públic un ban en el qual es dictaran normes per al compliment de les disposicions que han d'evitar que elements aliens a la línia pública puguin portar a terme accions escorralloses.

Un dels reporters ha preguntat aleshores al senyor Echevarria Novoa com marxava la recollida d'armes i aquest ha contestat que ja en diverses zones s'havia fet lliurament voluntari de les armes.

Per la nostra banda tenim notícies que aquest lliurament es porta a terme amb bastanta intensitat i són nombroses les armes i explosius recollits a la Prefectura de Policia i a altres centres similars.

gués en compte molt singularment aptituds de la raça.

Doncs, bé: tot això assolit i el que en igual ordre es prepara, cal incrementar-ho, mentre simultàniament s'organitza sobre una indústria aeronàutica capaç d'empenyar les necessitats nacionals, per les quals la nostra aviació posseeix ample òrbita.

ment de combat amb el que tenia abans del 19 de juliol del 1936. Es donà en tal sentit un gran pas en el moment que el passat setembre es separà del Ministeri de la Guerra tot allò referent a les forces aèries, constituint amb els seus serveis una branca ministerial que té la seva organització autònoma d'entre el Ministeri de Marina i Aire.

Sobre l'estructura esbossada en el Decret que creà la Subsecretaria de l'Aire, necessitem perllargar-nos mitjançant noves disposicions iniciades pel present Decret, que tendeix a dibuixar amb trets més fermes l'eficàcia de l'aviació naval i militar, establint normes adequades per als seus serveis i vinculant els anells de la cadena invisible que unix l'avió en ple vol amb el taller on es construeix i repara.

No es va a la nova organització pensant solament en les exigències de la lluita actual, sinó atalant també l'esdevenidor que ens obligarà a assegurar els fruits de la victòria, no ja contra enemics interns, sinó contra adversaris externs, dels quals s'ha d'esperar un agut constant contra nosaltres amb el desig d'apoderar-se de les nostres riqueses nacionals.

Hem d'oposar-nos a tals desigs i la nostra aviació haurà de constituir la base principal de la nostra força, com a element ofensiu i defensiu. Aquesta força la té la suficientment acreditada la nostra aviació durant aquests nou mesos de guerra, al curs dels quals el nostre país ha estat escorrallosat d'honors i gestos, gran part d'ells a càrrec de minyons gairebé imberbes, els quals han cobert de glòria a la nostra heroica aviació.

Tècnics de totes les nacionalitats posen llur admiració per capacitat tan ràpida de les nostres forces aèries, la improvisació de les quals resultaria inexplicable si no es tingués en compte el nostre esforç.

—¿Com us diu? — li pregunta aquest.

—Alfons Sala Alfonso...

—I em voleu explicar què redimons feieu a mitja nit nu pel carrer?

—Res de particular. Pertanyo a una societat naturista i fins el costum de sortir cada vespre a fer pràctiques nudistes. No crec que amb això faci mal a ningú...

—Res de particular. Pertanyo a una societat naturista i fins el costum de sortir cada vespre a fer pràctiques nudistes. No crec que amb això faci mal a ningú...

—Res de particular. Pertanyo a una societat naturista i fins el costum de sortir cada vespre a fer pràctiques nudistes. No crec que amb això faci mal a ningú...

—Res de particular. Pertanyo a una societat naturista i fins el costum de sortir cada vespre a fer pràctiques nudistes. No crec que amb això faci mal a ningú...

—Res de particular. Pertanyo a una societat naturista i fins el costum de sortir cada vespre a fer pràctiques nudistes. No crec que amb això faci mal a ningú...

—Res de particular. Pertanyo a una societat naturista i fins el costum de sortir cada vespre a fer pràctiques nudistes. No crec que amb això faci mal a ningú...

—Res de particular. Pertanyo a una societat naturista i fins el costum de sortir cada vespre a fer pràctiques nudistes. No crec que amb això faci mal a ningú...

—Res de particular. Pertanyo a una societat naturista i fins el costum de sortir cada vespre a fer pràctiques nudistes. No crec que amb això faci mal a ningú...

—Res de particular. Pertanyo a una societat naturista i fins el costum de sortir cada vespre a fer pràctiques nudistes. No crec que amb això faci mal a ningú...

Es destruït un camió ocupat per forces enemigues

COMUNICAT DEL MATI DEL CAP DE L'EXERCIT DE L'EST A S. E. EL PRESIDENT DE CATALUNYA

En una incursió realitzada per un destacament nostre ha destruït un camió que porta forces enemigues que anaven a rellevar la posició de Sierra Perdiguera, a les quals ha atacat i ha mort tots els seus ocupants i el camió ha quedat completament destruït.

El qui sigui víctima d'algun fet delictiu ha de denunciar-ho immediatament

El cap superior de policia, tinent coronel Torres, en rebre avui els periodistes, els ha manifestat que, com en dies anteriors, hi havia la més gran tranquil·litat.

Després de conversar breus moments i en acomiadar-se, els ha dit: —Us pego una vegada més que torneu a insistir prop dels ciutadans perquè tot seguit que algun «eis» sigui víctima d'un fet delictiu ho denunciï ràpidament a la primera autoritat que trobi i després a la Inspecció de guàrdia d'aquesta Prefectura, facilitant d'aquesta manera la nostra tasca en la persecució dels delinqüents.

Remarco una altra vegada això — ha acabat dient — perquè algunes denúncies han arribat fins aquí amb un considerable retard per culpa dels interessats i d'aquesta manera, francament...

El cap superior de policia, tinent coronel Torres, en rebre avui els periodistes, els ha manifestat que, com en dies anteriors, hi havia la més gran tranquil·litat.

Després de conversar breus moments i en acomiadar-se, els ha dit: —Us pego una vegada més que torneu a insistir prop dels ciutadans perquè tot seguit que algun «eis» sigui víctima d'un fet delictiu ho denunciï ràpidament a la primera autoritat que trobi i després a la Inspecció de guàrdia d'aquesta Prefectura, facilitant d'aquesta manera la nostra tasca en la persecució dels delinqüents.

Remarco una altra vegada això — ha acabat dient — perquè algunes denúncies han arribat fins aquí amb un considerable retard per culpa dels interessats i d'aquesta manera, francament...

El cap superior de policia, tinent coronel Torres, en rebre avui els periodistes, els ha manifestat que, com en dies anteriors, hi havia la més gran tranquil·litat.

Després de conversar breus moments i en acomiadar-se, els ha dit: —Us pego una vegada més que torneu a insistir prop dels ciutadans perquè tot seguit que algun «eis» sigui víctima d'un fet delictiu ho denunciï ràpidament a la primera autoritat que trobi i després a la Inspecció de guàrdia d'aquesta Prefectura, facilitant d'aquesta manera la nostra tasca en la persecució dels delinqüents.

Remarco una altra vegada això — ha acabat dient — perquè algunes denúncies han arribat fins aquí amb un considerable retard per culpa dels interessats i d'aquesta manera, francament...

El cap superior de policia, tinent coronel Torres, en rebre avui els periodistes, els ha manifestat que, com en dies anteriors, hi havia la més gran tranquil·litat.

Després de conversar breus moments i en acomiadar-se, els ha dit: —Us pego una vegada més que torneu a insistir prop dels ciutadans perquè tot seguit que algun «eis» sigui víctima d'un fet delictiu ho denunciï ràpidament a la primera autoritat que trobi i després a la Inspecció de guàrdia d'aquesta Prefectura, facilitant d'aquesta manera la nostra tasca en la persecució dels delinqüents.

Remarco una altra vegada això — ha acabat dient — perquè algunes denúncies han arribat fins aquí amb un considerable retard per culpa dels interessats i d'aquesta manera, francament...

El cap superior de policia, tinent coronel Torres, en rebre avui els periodistes, els ha manifestat que, com en dies anteriors, hi havia la més gran tranquil·litat.

Després de conversar breus moments i en acomiadar-se, els ha dit: —Us pego una vegada més que torneu a insistir prop dels ciutadans perquè tot seguit que algun «eis» sigui víctima d'un fet delict

La Conferència Imperial de Londres

**"Anirem a combatre on sigui que perill
l'imperi", escriu la premsa canadense**

Londres, 16. — Els periòdics comenten la conclusió i finalització de la Conferència Imperial de Londres, inaugurada a Londres.

«Daily Telegraph» subratlla, en primer lloc, la necessitat de l'estreta col·laboració entre els Estats de l'Imperi, en totes les qüestions de la defensa i de la política exterior. Els delegats de l'imperi feren constar aleshores que els dominis estaven disposats a fer tots els sacrificis necessaris per a assegurar la defensa de l'imperi.

«Morning Post» escriu que les declaracions del ministre president, Lyons, són molt notables, puix que declara que, sota les actuals condicions, és impossible aconseguir completament l'ideal del «Covenant» i que seria, per tant, convenient examinar les bases de la política exterior de l'imperi.

El postulat de la direcció única de la política exterior dels Estats de l'Imperi és cosa nova en les relacions entre les parts de l'imperi.

«Daily Telegraph» subratlla la proposició feta pel ministre president, Lyons, de concloure un Pacte de no agressió i de pau a l'Oceà Pacífic. Aquesta proposició es dirigeix no sols als Estats britànics, com el Canadà, Nova Zelanda, sinó igualment a Washington, Moscou, Tòquio, Nankin i tots els altres Estats del Pacífic.

«Daily Mail» diu que el dit Pacte de no agressió fou objecte de negociacions que no donaren resultat.

Londres, 16. — Algunes revistes setmanals comenten les deli-

beracions de la Conferència Imperial.

«Independent Review» diu que els acords d'Ottawa han portat Anglaterra al pendent de l'abisme de la guerra. La temptativa de tancar l'imperi al comerç mundial s'ha mostrat, políticament, desastrosa. El Govern ha de carregar els ciutadans anglesos per a trobar 1.500 milions de lliures esterlines.

A aquest sacrifici, els Dominis no corresponen com és degut. És indubtable que a l'hora de pagar es produirà un deslorigament que s'ha d'evitar.

La tasca de la Conferència Imperial és aconseguir que el comerç sigui més lliure i revisar els tractats d'Ottawa.

«Evening Standard» diu que els acords d'Ottawa foren pre-

sos sense esplança, sense entusiasme. Allò significatiu és que el comerç anglès amb l'imperi augmenta més ràpidament amb el de l'exterior.

Cal que els homes de l'imperi trobin la manera d'arribar a acords i esvar dubtes, car assegura que és més fàcil entendre's a Londres que a Ginebra.

Ottawa, 16. — «Montreal Star» comenta la Conferència Imperial, dient, especialment:

«Es estúpida dir que no ens batriem a Europa en cas necessari. Hauríem anat a combatre a Àfrica si Mussolini hagués atacat Egipte, per lleugeresa de la Societat de Nacions.

Anirem a combatre a qualsevol lloc al perill de l'imperi.»

La posició del Partit Comunista davant la guerra i la revolució

El miting d'ahir al Cinema Salamanca, de Madrid

Madrid, 16. — Al Cinema Salamanca s'ha celebrat aquest matí el miting organitzat pel Partit Comunista, per tal de donar compte de la posició d'aquest partit davant la guerra i la revolució. El local estava ple de públic. Hom calcula en més de quatre mil els assistents. Els parlaments foren retransmesos als teatres Goya, Tivoli, Padilla i Ginebra.

L'acte fou presidit pel camarada Díez, el qual comunicà que, degut a les actuals circumstàncies, no havien pogut desplaçar-se a Madrid els camarades Hernández i La Pasiónaria.

A continuació feu ús de la paraula Domènec Giron, membre del Comitè provincial, el qual feu una anàlisi dels dos mesos de guerra i sis d'assetjament a Madrid. Parlà de les mesures preses per Caorla, per tal d'eliminar la cinquena columna, tasca que continua desenvolupant perfectament el camarada Carrillo.

Es referí després a l'actuació de l'Ajuntament de Madrid, el qual —va dir— té dues missions importants a realitzar: l'evacuació de la capital, que afecta tota la població no combatent, i el proveïment de la ciutat.

En lloc de Jesús Hernández feu ús de la paraula el comissari del sector del Centre, Francesc Anton, el qual digué que avui són en joc els interessos fonamentals de la guerra, de la independència i de la llibertat del nostre poble. Els comunistes no han abandonat mai el poble en els moments difícils, i ara seguim com fa deu mesos, preocupant-nos únicament de la guerra i de la revolució, que són coses inseparables.

Es dolgué que hi hagi qui parli constantment de la revolució en lloc de preocupar-se de fer un exercit regular popular, fort i disciplinat, i que en canvi es mantinguin columnes independents. Preguntà si no fora millor en lloc de parlar de comandaments i de revolució que s'actues amb més intensitat al front d'Aragó. Preguntà també si no fora millor que aquells que parlen de la necessitat que el nostre exercit tingui fusells i canons posin fi a l'existència d'indústries independents que han de merèixer la condemna del Govern de la República, com passa amb la tèxtil de Catalunya.

Historia la tasca del Partit des de l'octubre del 1934, i com al novembre darrer, quan molta fugien, el Partit Comunista s'afermà a les trinxeres i defensà Madrid, que serà orgull de tot el món.

El Partit Comunista vol la nacionalització de totes les grans fàbriques i el control elegit democràticament dels obrers.

Condemnà durament l'actuació del POUm a Catalunya, i preguntà perquè es permet que encara es publiquin diaris com «La Batalla» de Barcelona, i «La Antorcha» de Madrid, diaris que cada dia insulten els membres del Front Popular. Per això el Partit Comunista demana un ministre de la Governació més enèrgic.

Elogià l'actuació del secretari de la CNT durant els successos de Catalunya, i afirmà que de la crisi actual sortirà més enfortit el Front Popular, per la intransigència dels comunistes, que és la mateixa que fa front a les intencions dels feixistes. Nosaltres volem la unitat amb els socialistes, com també volem que hi hagi una sola sindical, però neta d'enemics i de gent sospitosa.

Acabà dient que la preocupació del Partit Comunista ha estat i serà guanyar la guerra.

Fou interpretada «La Internacional», «La Jove Guàrdia» i l'Himne a la República.

El públic acomiadà amb una ovació el tinent coronel Ortega, que es trobava al pati de butaques.

mirador discret

**LA BANDA MUNICIPAL DE MADRID A L'ASSOCIACIÓ OBRE-
RA DE CONCERTS**

El modelle públic d'aquesta entitat filharmònica tingué ahir, al matí, l'avinentesa d'escoltar la Banda Municipal de Madrid al Palau de la Música Catalana.

El festival simfònic era d'ajut a Madrid i organitzat per l'Associació Obrera de Concerts, sota els auspicis del Comissariat de Propaganda de la Generalitat de Catalunya.

El notable conjunt orquestral renovà ahir els aplaudiments i els èxits obtinguts en audicions passades davant del nostre públic, que aquesa vegada tampoc no regatejà les demostracions d'admiraçió que després l'art d'aquests excel·lents professionals i l'expertia del seu mestre, Pau Sorozabal.

El programa era integrat per obres ben conegudes del nostre públic, que fan innecessaris per tal motiu els comentaris.

La novel·la memorable de l'audició són els dos punts bascos, «Medina» i «Tisularis», del propi mestre Sorozabal, amb dues obres reeixidíssimes d'un profund sentit folklòric, bell i enèrgic.

PUBLICACIONS ESTADÍSTIQUES

Acabem de rebre les darreres publicacions realitzades pel Servei Central d'Estadística de la Generalitat.

La primera consisteix en el primer fascicle (Regió I) de la sèrie que sobre de pressupostos dels municipis catalans ve preparant l'esmentat servei. En ell es detalla, per capítols, el pressupost d'ingressos i el de despeses de cada municipi; el tant per cent que representa el total de cada pressupost sobre el conjunt de pressupostos que formen la respectiva comarca i els del conjunt de cada comarca sobre el total dels que formen la regió, etc. Després s'assenyala, per municipi, el cens de població en 1920, 1930 i 1936 i el coeficient de pesetes per habitant que representa el pressupost de despeses en un dels anys esmentats. Comparat amb el dels anys interessants per a veure com han fructuat les finances municipals a mesura que ho ha fet el cens de població.

Una altra publicació rebuda consisteix en el tercer fascicle de la sèrie que sobre les produccions agropecuàries de Catalunya ve publicant el Servei Central d'Estadística. Conté la producció de plantes hortícoles, vinya i oliver, ensenya que ens anuncia la propera aparició del quart i últim fascicle de la sèrie que parlarà de les restants produccions agrícoles, dels aporaments, de la ramaderia i de la importància de diferents produccions derivades de l'agropecuària.

La darrera de les tres publicacions rebudes correspon al Butlletí Mensual d'Estadística que des de temps ve publicant l'esmentat servei. Pertany als mesos de desembre-gener i clou la sèrie corresponent a l'any 1936. Segons es fa constar en aquest Butlletí és desig del Servei Central d'Estadística, donar-li la major difusió, i amb aquest objecte s'ha presentat, en el successiu, a base de quadres estadístics, gràfics i comentaris en castellà, francès i anglès, a més del català.

**NO PUBLICAREM CAP
nota que no vingui avaluada amb un segell o signatura responsable**

BARCELONA I ELS SEUS PRIMERS DIARIS

1761 a 1792

MERCADAL - TARAZONA - USÓN - BRUSI

Joaquim Alvarez Calvo és un enamorat del periodisme i aquest entusiasme arriba a tant, que ha arribat —joaquim Alvarez— a publicar un periòdic titulat «El periodismo en Barcelona», del qual és director, redactor i propietari.

Del primer número d'aquest periòdic que ha arribat a les nostres mans on donem els següents paràgrafs de l'article frontal, com així mateix unes il·lustracions. Llegiu:

«Con la intervenció de la impremta canvià la faz del periodisme i per a mitjà de propagació la paraula i el pensament com la intensitat del rayo. Segun dicen, los judios refugiados en Constantinopla ya imprimian en el 1500 y los musulmanes no hicieron caso de la imprenta hasta el siglo XVIII (si bien el periodismo no se conoció inmediatamente que se extendió por el mundo la invención de la imprenta, como actualmente lo conocemos, pero existió en el fondo, por la rapidez con que se propagó el folleto (fuente y origen del periódico). Creo que donde primero comenzó el periódico a tener el carácter que hoy le distinguía, fué en Venecia a principios del siglo XVII, donde se publicó un periódico con el nombre de «Gaceta» antigua moneda de aquel pueblo, y era lo que se pagaba para comprarlo. Acabada esta pequeña introducción entraremos de lleno en la historia de los periódicos solamente de Barcelona, que son de los que yo puedo dar datos auténticos. Como yo no hablo para sabios sino para los que están poco enterados, empezaré por hablar de los primeros personajes que como «autores» iniciaron el periodismo en Barcelona desde el año 1761 al año 1792, y fueron los siguientes señores: Don Juan Antonio Mercadal en 1761; don Pedro Angel de Tarazona, en 1762 al 1776; y don Pedro Pablo Usón, en 1792. (Como pueden ver, son dos españoles y un napolitano.) A continuación pongo por orden de salida a los fundadores de los primeros periódicos.

Primero: Don Juan Antonio Mercadal fué el primero que como «fundador propietario» publicó el primer semanario salido en Barcelona (mientras no se me demuestre lo contrario) con el título de «El Duende Especulativo», que salió a luz el 8 de octubre de 1761, publicándose hasta el 4 de febrero de 1762 (salieron sólo 18 números), saliendo cada «jueves» (por lo tanto era un semanario), y lo imprimía Pablo Campins, impresor en la calle Escarri, Jacinto Subirana debajo la cárcel; y en la de Juan Santandé, calle de Tapineria, siendo este periódico uno de los más raros.

Segundo: Don Pedro Angel de Tarazona fué el primero que como autor publicó los dos primeros diarios salidos en Barcelona, el primero con el título de «Diario Cu-

rioso, Histórico, Erudito, Comercial, Público y Económico». Salíó el primer número el 7 de enero de 1762 hasta el 28 de febrero de 1762 (que corresponde al número 53), siendo esta la colección más amplia que yo he visto) y cosa rara en las dos que yo he podido comprobar (una compuesta de 47 números y la otra de 53). En las dos falta el número 33 correspondiente al día 8 de febrero de 1762. ¿Salió dicho número? ¿Falta en dichas colecciones? No puedo contestar por no cometer algún error, pues estoy dispuesto a no decir nada que no pueda demostrar al salirme de la fiel verdad histórica en que me he colocado. Este «Diario» lo imprimía Cristóbal Escuder, imprenta administrada por Francisco Felip y Codina, en la calle Condal; diez años más tarde, Tarazona editó el «segundo diario» salido en Barcelona, con el título de «Diario Evangélico, Histórico-Político», salíó el primer número el 1 de junio de 1772, hasta el 8 de junio de 1772 (6 números), salió seis días, pero siete días después o sea el 13 de junio de 1772, volvió a reaparecer con el número 7 y con el título de «Diario Curioso, Histórico, Erudito, Comercial, Civil y Económico», continuando con este hasta el número 419 (30 de julio del año 1773, siendo esta la colección más extensa que yo he visto, no pudiendo decir más).

Este segundo diario se imprimía en la imprenta de Carlos Casas y de Juan Centé, librero en la Bajada de la Canonge (en esta colección hay dos números con la misma numeración, o sea: «Número 302». Domingo, 4 de Abril de 1773, y «Número 302. Lunes, 5 de Abril de 1773». (Esto seguramente fué un descuido del impresor.)

Tarazona, además de los ya indicados «diarios», hizo salir de su pluma los siguientes «semanarios» que a continuación se expresan: El primero fué en 1773 con el título de «Semanario Curioso, Erudito, Comercial y Económico». (El «Pensador Matritense» vendése en casa de Juan Centé, librero en la Bajada de la Canonge y en la de Elmondo (es el Pensamiento V del sábado 28 de agosto de 1773). El Pensamiento 62 del viernes 30 de septiembre de 1774, es el más alto que yo he visto.) El segundo fué en 1775, con el título de «Semanario Histórico, Erudito» («La Crónica Universal del Principado de Cataluña», compuesto en catalán por Jerónimo Pujades), traducido al castellano por Pedro Angel de Tarazona, quien para gloria de la nación lo saca de las tenebras del olvido en «periódicos semanarios» en virtud del Real privilegio (el número 8 de Barcelona).

Por Raimundo Martí, impresor en la calle Buensuceso. El tercer fué en 1776, con el título de «Semanario Curioso, Erudito, Comercial y Económico» (Miscelánea de varios asuntos en general. Pensamiento XIV del viernes 3 de marzo de 1775 al Pensamiento XXVI del viernes 26 de mayo de 1775). Impreso en Barcelona por Francisco Generas, Ba-

**EL DUENDE
ESPECULATIVO.
SOBRE LA VIDA CIVIL
EN MADRID;
DISPUESTO
POR DON JUAN ANTONIO
Mercadal**

NUM. I

CON LICENCIA.

Barcelona. Por PABLO CAMPINS Impresor. En la imprenta de Carlos Casas y de Juan Centé, librero en la Bajada de la Canonge y en la de Elmondo (es el Pensamiento V del sábado 28 de agosto de 1773). El Pensamiento 62 del viernes 30 de septiembre de 1774, es el más alto que yo he visto.) El segundo fué en 1775, con el título de «Semanario Histórico, Erudito» («La Crónica Universal del Principado de Cataluña», compuesto en catalán por Jerónimo Pujades), traducido al castellano por Pedro Angel de Tarazona, quien para gloria de la nación lo saca de las tenebras del olvido en «periódicos semanarios» en virtud del Real privilegio (el número 8 de Barcelona).

Barcelas-Tarazona (1776), págs. variadas (95 x 147 mm.)

**SEMANARIO
CURIOSO,
ERUDITO, COMERCIAL, Y ECONOMICO**

**MI SCEL ANEA
DE VARIOS ASUNTOS
en general**

Pero Angel de Tarazona (1775). Págs. variadas (90 x 140 mm.)

Jada de la Cárcel. El cuarto fué «Semanario Curioso, Histórico, Erudito, Comercial, Público y Económico» («El Blasón de Cataluña»), lo saca a luz de las tenebras del olvido don Pedro Angel de Tarazona, en virtud de Privilegio del Rey N. S., y lo dedica a la Noblez Catalana. Vendése en casa del autor, calle d'En Fonollá, Casa de San Sevè y en la de Juan Magriñá, delante de la capilla de Marçà, impreso por Carlos Gilbert i Tuto, Barcelona, año 1778. Como pueden ver por los facsimiles adjuntos, todos los periódicos que publicó don Pedro Angel de Tarazona desde el año 1762 al año 1778 (que son todos los que yo sé o he visto), publicó los «tres» primeros títulos «diarios» salidos en Barcelona y cuatro semanarios: «Edos» sacados de las tenebras del olvido y «Edos» originales suyos. Ahora bien, ¿quién podrá contestar que habiendo tantos «Eruditos» a la Violeta y tantos que se han dedicado al periodismo no han tenido tiempo en 175 años? Creo que con estos datos habré logrado sacar de una vez y para siempre de las tenebras del olvido a don Pedro Angel de Tarazona y a sus periódicos.

Tercero: Don Pedro Pablo Usón fué el segundo que como fundador y propietario publicó el cuarto título de «diarios» y el tercer diario salido en Barcelona, o sea el «Dia-

DIARIO DE BARCELONA
Del Lunes 1.º de Mayo de 1792.
Por PABLO CAMPINS Impresor. En la imprenta de Carlos Casas y de Juan Centé, librero en la Bajada de la Canonge y en la de Elmondo (es el Pensamiento V del sábado 28 de agosto de 1773). El Pensamiento 62 del viernes 30 de septiembre de 1774, es el más alto que yo he visto.) El segundo fué en 1775, con el título de «Semanario Histórico, Erudito» («La Crónica Universal del Principado de Cataluña», compuesto en catalán por Jerónimo Pujades), traducido al castellano por Pedro Angel de Tarazona, quien para gloria de la nación lo saca de las tenebras del olvido en «periódicos semanarios» en virtud del Real privilegio (el número 8 de Barcelona).

Pero Pau Usón (1792), 4 págs. (68 por 223 mm.) — Antoni Brusi i Mirabet (1814), 4 págs. (54 x 221 milímetros)

**SEMANARIO
CURIOSO,
HISTORICO, ERUDITO, COMERCIAL,
Público, y Económico**

Joan Antoni Mercadal (1761). De 15 a 22 págs. (100 x 147 mm.)

rio de Barcelona, del cual salió el primer número el lunes 1 de octubre de 1792 (en el número del 31 de marzo de 1814 se lee el siguiente aviso: «Con motivo de no continuarse este periódico a contar del 1 de abril») y este aviso fué puesto por orden del general Humbert, jefe de las tropas francesas que guarnecían a Barcelona, y en su virtud quedó suspendido dicho diario.

Una vez Barcelona en poder de las tropas españolas, por privilegio del Rey fué concedido el «Diario de Barcelona» a don Antonio Brusi i Mirabet, el cual continuó publicándolo con el mismo nombre y con el mismo contenido saliendo. Como pueden ver, el «Diario de Barcelona» fué el «tercer diario» salido en Barcelona.

¿UN MOVIMIENTO INSURRECCIONAL, A ALBANIA?

Tranra, 16. L'Oficina de Premsa albanesa anuncia que ant un grup de revolucionaris dirigits per l'ex-ministre Ethem Tofo, un oficial de la gendarmeria i un ex-capità, s'apoderaren de la ciutat d'Argiro Castro, i interrompiren les comunicacions telefòniques amb diverses poblacions.

Un oficial de la gendarmeria ha estat mort pels revolucionaris.

El govern ha pres totes les mesures que calen per tal de dominar el moviment insurrecte.

Tres milions i mig de pesetes

**Han donat Suècia i Noruega
per a la causa antifeixista**

París, 16. — Precedent de València ha arribat el senador suec George Brandt, president del Comitè suec d'ajut a Espanya.

Parlant amb els periodistes ha manifestat que havia assistit a Alcoy a la inauguració de l'Hospital que el Comitè que presideix ha posat a disposició del Govern de la República espanyola. Aquesta institució pot hospitalitzar de moment tres-cents ferits, però serà ampliat i dintre d'algunes setmanes podrà hospitalitzar-ne vuit-cents.

Ha acabat dient que el Comitè ha recaptat mig milió de pesetes per al sosteniment de l'Hospital.

Fins ara, les quantitats amb què han contribuït Suècia i Noruega a l'obra humanitària que desenvolupa a l'Espanya republicana, s'eleven a tres milions i mig de pesetes.

Gràcia Vallcarca, camp F. C. Europa; Districte IX, Guinardó, Horta, Sant Andreu, Canòdrom del Guinardó; Districte X, Clot, Sant Adri, Poble Nou, F. C. Júpiter.

Avui, a les vuit, reunió dels responsables dels Centres al Comitè Pro Exèrcit Popular Regular, Avinyuda del 14 d'Abril, 433.

**COMITÈ PRO
EXERCIT POPULAR
REGULAR**

QUE TOTS ES PREPARIN PER A LA LLUITA CONTRA EL FEIXISME

Hi ha a Barcelona 202.765 homes entre els 17 i els 45 anys, comptant aquelles classes d'edat que fa foren cridats a files.

Hi ha un Decret governamental que obliga a tots aquests varons a instruir-se militarment.

Hi ha des d'ajut a Barcelona, deu Centres d'instrucció premitlar, decretada pel Govern.

OFENSIVA PER TAL D'AJUDAR EUSCADI

Un sol anhel ens anima a tots: Fer-nos dignes de les nostres braus germanes del País Basc.

Una sola voluntat ens governi: Atacar l'enemic que tan bàrbarament amenaça el País Basc.

Que tot Catalunya ho sapiga: La setmana pro Euscadi, organitzada pel Comitè pro Exèrcit Popular Regular està sota aquesta consigna:

TALLERS DE L'OFENSIVA

Crida aquest Comitè tots els afiliats varonils de les organitzacions polítiques i sindicals que estan representades en el seu si: Els membres d'Estat Català, Esquerra Republicana, Acció Catalana, Partit Federal Ibèric, Partit Sindicalista, Partit Socialista Unificat, Unió de Rabassaires, Joventut Socialista Unificada, Joventut Llibertària, Unió General de Treballadors i Confederació Nacional del Treball.

OFENSIVA PER TAL D'AJUDAR EUSCADI

Proclamam aquesta consigna l'In-felig ill d'Euscadi!

INSERVIRIU-VOS ALS CENTRES D'INSTRUCCIO PREMITLAR

comptant així el deure com a bons antifeixistes i bons ciutadans que obeeixen les lleis del Govern.

PEDRO MARI

des de l'escenari del Teatre Liceu, on s'estrenarà el 29 de maig l'obra grandiosa del poeta Camplón que reflecteix tota la grandesa i tota l'amargor del nostre volgut País Basc. «Gora Euzkadí»

CENTRES D'INSTRUCCIO

Districte I, Casc Vell Barceloneta, Espadana del Parc; Districte II, Poble Sec-Can Tunis, U. S. Poble Sec (carrer de Margall); Districte III, Sant Gervasi, Sarrià, Les Corts, Píscines, Carretera de Sarrià; Districte IV, Casc Vell, Dreta Eixample, Plaça Monumental; Districte V, Casc Vell, Esquerra Eixample, Autoparc, solar al costat del Teatre Apol·lo, carrer Nou de la Rambla; Districte VI, Esquerra Eixample, camp d'esports Pompeia, Travessera, 55; Districte VII, Sants, Hostafranca, camp U. S. Sants carrer de Gallieu; Districte VIII,

Els qui ofereixen la seva sang

Els donadors de sang inscrits al Servei d'Ematologia i Transfusió de l'Hospital Clínic, varon reunir-se ahir, al matí, per tal de canviar impressions.

Feren ús de la paraula diverses oradores, els quals propugnaren per la unificació de tots els donadors de sang de Barcelona, perquè indistintament puguin aprofitar-se les generoses donacions als diversos hospitals.

S'acordà tenir una altra reunió propera, els quals proposaren de perfilar aquesta iniciativa.

Accidents del Treball en la Indústria i l'Agricultura

INCENDIS

VIDA

Mutua General de Seguros

VINT-I-NOU ANYS D'ACTUACIÓ SOCIAL

Balmes, 17 i 19

Telèfon 20755

Comitè de Control Obrer que vetlla pels interessos obrers

Cent Delegacions i Sucursals a CATALUNYA

GIRONA: Rambla de la Llibertat, 23

TARRAGONA: Av. de la República, 77

LLEIDA: Avinyuda de la República, 24

Tramitació de la crisi del Govern de València

Les causes que obliguen Largo Caballero a declinar i encàrrec

Presidirà el nou Govern un ex-ministre socialista?

València, 16. — La reunió celebrada aquesta tarda a la Presidència de la República ha tingut per finalitat cercar una solució a una guisa a la crisi.

El President de la República considera convenient de reunir primer els representants dels partits per a veure de reduir les resistències que aquests poguessin formular a la proposta del Cap del Govern dimissionari, senyor Largo Caballero. A tal objecte, foren convocats els senyors Martínez Barrio, per l'Unió Republicana; Indalecio Prieto, pel Partit Socialista; i José Díaz, pel Partit Comunista.

També hi acudí el senyor Giral, per la seva significació política en el Partit d'Esquerra Republicana. Segurament per expressar els seus punts de vista, el senyor Giral, que ell no eren les veus més autoritzades de lurs partits, fou requerida la presència dels organismes representatius i aleshores arribaren a la Presidència Salvador Guzmán, de l'Unió Republicana; Indalecio Prieto, del Partit Socialista; i Lamóneda, com a secretari general del Partit Comunista.

Continuà el canvi d'impressions; i amb l'esperança d'arribar a una posició d'apropament dels punts de vista mantinguts pels representants dels partits polítics presents i els manllevats pel senyor Largo Caballero, fou requerida la presència d'aquest darrer.

S'havia ja tractat la línia genèrica sobre la qual els socialistes i republicans consideraven imprescindible la presència al Govern que pogués formar-se, de la representació del Partit Comunista, puix que només així es podia considerar el Front Popular, sòlidament i completament representat.

Corresponent a tan bona disposició, la representació del Partit Comunista feu constar que per part del seu Partit no hi hauria cap entrebanc per a la constitució del Govern, sempre que recigués prèviament un acord sobre la necessitat de seguir d'una manera indiscutible una política clara en ordre a les següents qüestions: guerra i ordre públic.

Aquests temes els ha assenyalat d'una manera marcadíssima el poble i el Partit Comunista no els pot deixar desatesos.

Les diverses representacions estigueren d'acord amb la necessitat d'atendre en tota la seva importància els al·ludits problemes.

Es presentà, aleshores, la qüestió relativa a la Cartera de Defensa Nacional, que havia recaure en la mateixa persona que ocupés la Presidència.

Largo Caballero declina l'encàrrec presidencial de formar Govern

València, 16, a les 9.30. — A tres quartes i cinc minuts de vuit arribà a la Presidència de la República el cap del Govern dimissionari Largo Caballero. Tots els que havien arribat abans eren al despatx presidencial.

Posteriorment fou facilitada la nota següent:

«En vista de les lletres que ha rebut dels diversos partits i organitzacions del Front Popular el senyor Largo Caballero, i com que el balanç d'aquestes resultes negatiu per a la constitució del Govern i la qualitat de la nit ha acudit a la residència oficial del Cap de l'Estat, davant del qual ha fet la declinació de poder».

El senyor President de la República pregà al senyor Largo Caballero que s'esperés una hora, dient-li que ell, personalment, gestionaria dels diversos grups polítics i sindi-

cats que adoptessin la política que es proposava desenvolupar el President dimissionari.

A les sis de la tarda, es reuniren a la residència presidencial els representants dels Partits Socialista i Comunista i els de les organitzacions republicanes, i fou també cridat a la cambra de S. E. el senyor Largo Caballero.

El President de la República manifestà als representants del Partit Comunista que calia que donessin totes les facilitats possibles al senyor Largo Caballero per tal de formar Govern. El representant del Partit Comunista manifestà que considerava invariable la resolució presa pel seu Partit i el sentit que la Cartera de Guerra fos desglossada de la Presidència del Consell.

Com fos que el President de la República insistís, i suposant que algun altre representant s'unís al cri-

teri de S. E., principalment els delegats dels partits republicans, el representant del Partit Comunista acordà a consultar el seu Comitè central, per tal d'exposar-li els desigs del Cap de l'Estat.

Els representants del Partit Socialista es limitaren a manifestar que els adoptarien la mateixa posició que prengué el Partit Comunista.

Després de les deu de la nit, el President de la República rebé notícia que el Partit Comunista no havia modificat la seva decisió. Notificada aquesta actitud del Partit Comunista al President dimissionari, aquest manifestà per telèfon al Cap de l'Estat que declinava els poders.

Probablement demà al matí, el senyor President de la República cridarà al Palau de la 3.a Divisió el nou encarregat de formar Govern.

DARRERES INFORMACIONS

El doctor Negrin ha conferenciat extensament amb els representants del Partit Comunista

València, 17. — El doctor Negrin, des del local del Partit Socialista, s'ha dirigit a visitar el senyor Comolins. En sortir d'aquesta entrevista no ha fet cap manifestació als periodistes. S'ha traslladat al Comitè Nacional del Partit Comunista, on ha celebrat la reunió més llarga de totes les efectuades fins ara.

A les tres menys deu minuts ha sortit de l'esmentat local del Partit Comunista. Requirit pels informadors per tal que els donés alguna referència del que havia tractat amb els representants d'Esquerra Republicana, Esquerra Republicana i Partit Comunista, ha dit:

«Continuo les meves gestions. He tingut un ampli canvi d'impressions i no em sembla oportú avançar res fins que el President de la República sàpiga el resultat de la meua gestió».

Shang-hai
Rambla de Catalunya, 26
Cada dia, ACADEMIA DE BALL
de 6 a 8 d'11 a 1
ORQUESTRES HAVANOLA-JAZZ
I EMPORIUM
Acordat servei al taller
BARMAN PERET

«Va tot bé? — I han preguntat els periodistes. I en to humorístic, el Dr. Negrin ha contestat: — Per a mi no. — Aneu a dir-ho? — No, no; encara no».

Tot seguit s'ha dirigit a les oficines del Partit Socialista, establertes al número 9 del carrer de Salvador Seguí, i en sortir, ha anat al número 5 del mateix carrer, on es trobava instal·lada les oficines del Comitè Executiu de la U. G. T.

En aquell moment no hi havia en aquell local més que alguns membres del Comitè i hom ha anat a cercar Pasqual Tomás, el qual ha arribat a les 3.25.

LARGO CABALLERO HA REBUT LA VISITA DE JOUHAUX I ALVAREZ DEL VAYO

València, 17. — Aquest matí el senyor Largo Caballero ha rebut la visita del secretari general de la C.G.T. de França, Jouhaux, qui ha celebrat una extensa conferència amb el president del Consell i també s'ha entrevistat amb el ministre d'Estat, Alvarez del Vayo, que es trobava al Palau de Benicarló.

Després ha sortit per a visitar la Comissió Executiva de la U.G.T.

Han estat enterrades les víctimes de l'accident de Montcada

Ahí, al matí, tingué lloc l'enterrament del tinent d'Artilleria Esquerra i de l'auxiliar mestre de taller Miquel Sánchez, víctimes de l'accident ocorregut dies enrera a Montcada, en fer explosió un morter.

S'organitzà la comitiva davant l'Hospital Militar. Foren portats a pes de braços pels companys dels finats, els fèretres que servaven les despulles dels malaurats artillers.

Entre els qui presidien el dol, que era nombrosíssim, figuraven l'ajudant del general de la Divisió, tinent coronel Fajardo, el qual ostentava la representació d'aquell, el coronel Bosc, cap del personal de les oficines de la Divisió, i el coronel Serra, de l'arma d'Artilleria; representacions dels Cossos de la guarnició i de diverses organitzacions obreres; i una altra, molt nombrosa, de l'element femení que presta servei al Parc d'Artilleria.

Gran nombre de flors naturals cobrien els fèretres dels infortunats militars.

A l'avinguda de Francesc Layret s'acomiadà el dol, i anaren fins al cementiri molts dels acompanyants.

Adquiriu el segell d'AJUT INFANTIL DE REERAGUARD a benefici dels infants víctimes del feixisme

LA CIUTAT MARXA

COL·LEGI OFICIAL DE PROFESSORS DE CATALA. — La nova Junta de Govern del Col·legi Oficial de Professors de Catala de la Generalitat de Catalunya, elegida en l'assemblea del dia primer de maig, ha quedat constituïda de la manera següent:

President, Samuel Roca i Rodó; vice-president, Eduard Artells; secretari, A. Vila i Sirvent; vice-secretari, Josep Villalon; tresorer, Emili Sabater; comptador, Maria Jaques; vocals: Maria Agudé, Joan Vinyes i Lluís Vidal.

La secretaria queda oberta per als associats i per al públic tots els dies fèrers de sis a dos quarts de set, al local social Passeig de Pi i Margall, 39, segon, segona.

DESITGEN CONEIXER EL PARADOR DELS SEUS FAMILIARS. — Antoni Garcia López, el de la seva germana Pilar.

Maria Ariza Lluna, el del seu germà Lluís Roja Ortega amb dos fills.

Faiguet Serrano, el de Roser Perdras, vídua de Roman i el seu fill Esteve Roman.

Dolores Abad Ortega, el de Joan González Abad, Enric Abad Ortega i Isabel Casero Alba.

Remei Márquez Arias, el de Manuel i Remei Carmona Márquez, Joan López Barranco i Antoni López Elias.

Isabel Puente Navarro, el de Manuel Baena i Antonia Viruya Puente.

Antoni Lozano Garcia, s'interessa per ell els seus pares, Andreu Lozano i Agnes Garcia Llorca.

Manuel Peña, el de Roser Sirva, Maria i Anna Dimantino Sirva.

Notícies a l'Oficina Administrativa d'Ajut als Refugiats (Passeig de Pi i Margall, 18).

FEDERACIÓ NACIONAL D'ESTUDIANTS DE CATALUNYA. — La Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya (U. G. T.) ordena a tots els seus afiliats de l'Associació d'Estudiants de Baixillat que no facin efectius els drets de matrícula, fins que aquest Comitè Executiu acabi les gestions que realitza prop del Govern de València.

SINDICAT OBRER D'INDUSTRIES GRAFIQUES I SIMILARS (Secol de la Federación Gráfica Española U. G. T.). — Havent rebut aquest Sindicat un comunicat de la Federación Gráfica i Similars en el qual ens demana una delegació que ens representi al Ple Regional de

Els tècnics militars alemanys ja no creuen en la victòria

Berlin, 16. — La revista militar alemanya «Deutsche Wehr», organitzada pel 29 d'abril publica una anàlisi de la situació militar fàcciosa.

L'autor declara que les ofensives dels rebels al Jarama i a la província de Guadalajara, després de la caiguda de Màlaga, s'havien convertit en general com a decisives per a la sort de Madrid; i segueix dient que el sol fet que avui sembla més a prop de la victòria és la caiguda de Madrid, que l'exèrcit del general Mola, aduoc que de defensar-se contra els atacs dels governamentals, demostren clarament que en aquesta última temps s'han produït a Espanya algunes modificacions en allò que refereix a les forces que s'oposen als rebels.

Ja en el mes de novembre, les temptatives d'apoderar-se de Madrid per mitjà d'una ofensiva descomptada de front, fracassaren. El combat prop de Las Rozas, no va produir els efectes desitjats. Es va evitar no obrir la via per a permetre avançar a les tropes rebels que taven Madrid pel nord. Franco es decidís aleshores a dirigir els seus esforços pel Jarama i a la província de Guadalajara. Resultats? La rotura de Brihuega.

L'òrgan de l'Estat Major alemany es mostra pessimista respecte a la caiguda de Madrid.

En una altra revista militar alemanya, «Deutsche Militäre Wochenblatt», en la seva edició del 30 d'abril, el coronel Von Glinde publica un article arribant a la mateixa conclusió.

LA TASCA DE MALRAUX A FAVOR DE L'ESpanyA ANTIFEIXISTA

Aviador, escriptor, conferenciant i organitzador de l'Ajut Mèdic dels Estats Units

Un llibre de combat i un Congrés literari ben original

Un periòdic de Bèlgica ha publicat una informació de conjunt sobre l'obra d'André Malraux a favor de les tropes que a Espanya lluiten per la llibertat. André Malraux no és sols l'aviador notabilíssim i l'escriptor ben conegut, sinó l'animador eficient i decisiu.

La seva paraula i la seva obra formen un tot inseparable car allò que predica en conferències i mitjans ho practica al cap de la seva esquadreta.

Per això va tenir una visió encertada del problema espanyol i va contribuir a la solució des de la primera hora.

L'aviació espanyola —ha dit Malraux al periodista belga— va restar al començament de la contesa en mans dels sots-oficials republicans perquè la majoria dels oficials es passaven als insurrectes o foren morts en intentos. Mancaven els tècnics, cosa més sensible pel fet que Mussolini i Hitler trametien a Espanya avions i material modern.

Lavors Malraux tornà a França i reclutà avions experimentats que aviat donaren el seu fruit, car ja intervingueren en la batalla de Mérida, on tres avions republicans bombardejaren reiteradament l'exèrcit de Franco i el impediren d'avançar durant tres dies.

Pel novembre Malraux va formar amb altres elements de la Brigada Internacional una esquadreta que va dur el seu nom per indicació de tots els components. Durant dos mesos actuà al front de Terol i després va contribuir a deturar l'investida dels rebels després de la presa de Màlaga. Més del 50 per 100 dels efectius de l'esquadreta foren morts o ferits, però el seu cap tingué la sort de tornar sempre indemne a la base.

A darreries de febrer l'esquadreta fou dissolta per raons de caràcter internacional, però ja no era tan necessària, puix que l'aviació espanyola havia aconseguit el nombre i la qualitat necessàries per a fer front a l'aviació italiana i alemanya.

Lavors Malraux anà als Estats Units i al Canadà d'acord amb el Govern espanyol per a donar-hi conferències i organitzar l'ajut mèdic a l'Espanya antifeixista.

—He travessat els Estats Units de Nova York a San Francisco travessant per Filadèlfia, Chicago, Hollywood, etc., i he tornat pel Canadà amb escala a Quebec, Montreal, etc.

El poble americà no capia gairebé la situació i els motius de la lluita espanyola però hi ha un argument que l'impressiona molt. És aquest: Hitler trameta els seus avions contra els antifeixistes i, com que l'americà milita delata Hitler, comprèn els motius de la nostra actitud.

La classe obrera està al nostre costat i hem organitzat tota una sèrie d'institucions per tal de reunir mensualment les recaptades fets a les fàbriques i pols carers a favor dels combatents d'Espanya.

He insistit, especialment, en la necessitat de l'ajut mèdic perquè és molt necessari i a Amèrica és el país que en pot donar més.

Cal recordar que els antifeixistes espanyols no tenien al començament de la lluita ni plaques de ràdio ni ametralladores. Hom no podia operar i molts ferits no dormien per manca de morfina.

Ja està organitzada la frama regular d'allò necessari i jo mateix he dut 100.000 tubs d'anestèsia i 4.000 plaques de ràdio. A part d'això vénen els ambulàncies amb el personal complet.

Preguntat si tenia alguna anècdota curiosa per explicar, respongué que moltes, però que en dona una. Després de cada conferència passava la safata i un pagès va posar-hi un rotlloge vell de plata. Aquesta oferta d'un rotlloge que havia d'haver heretat del seu avi em commogué profundament.

En preguntar-li els seus projectes per a l'esdevenidor, Malraux va respondre: «Tornaré de seguida a Espanya per tal de rebre els recursos sanitaris que arriben d'Amèrica i pel juny assistiré al Congrés dels Escriptors per a la Defensa de la Cultura, el qual se celebrarà a Madrid. No cal ponderar que la seva atmosfera no serà l'habitual dels congressos literaris».

Finalment el periodista Paul Bernier, que és amic i company de Malraux en l'esquadreta d'aviació que lluita a Espanya a les primeries de la guerra, anuncià que el seu cap està escrivint un llibre de combat a favor d'Espanya, el qual serà publicat simultàniament en anglès i francès.

A Madrid detenen més acaparadors de plata

Madrid, 17. — La direcció general de Seguretat ha facilitat la nota següent:

«La policia ha procedit a la detenció dels industrials següents i a l'ocupació de les quantitats de plata de la qual s'ha incautat: Teodor del Río Martínez, 4.890 pesetes; Felipe Juárez Garcia, 4.374; Ferran Garcia Valdivia, 4.489; Esperanza Delgado Suárez, 1.271'50; Angel Corral Sánchez, 703'50; Emili Sánchez, 2.860'50. Aquests detinguts han passat a disposició dels tribunals populars i la plata incautada a la Caixa de Reparatons».

El que s'esdevingué a Tortosa fou una veritable rebel·lió

El jutge especial Galbè, nomenat per a la instrucció del sumari pels successos ocorreguts a Tortosa, ha tornat d'aquella població.

Segons les nostres informacions, els fets ocorreguts en aquella ciutat són molt semblants als de Barcelona i tenen un caràcter de veritable rebel·lió.

Actualment la tranquil·litat ha reanavat novament a Tortosa i sols imposa l'ordre el delegat de l'autoritat.

50 MORTS EN UNA EXPLOSIÓ D'UN VAIXELL NIPO

Hong-Kong, 17. — S'ha produït una violenta explosió a bord d'un vaixell nipó. Han mort cinquanta persones, la majoria de les quals de nacionalitat japonesa.

L'explosió ha estat de tal violència que el vaixell ha quedat totalment destruït.

FITXES-FITXERS
AGUST BO
CORTS CATALANES, 596-Tel. 10266-BARCELONA

Jornada d'ajut a Euscadi Des 29 i 30 de maig

Per als dies 29-30 de maig, les Joventuts Socialistes Unificades de Catalunya organitzen una formidable manifestació de la solidaritat catalana amb l'heroic poble de Euscadi, que lluita a mort amb el feixisme internacional, invasor de la nostra pàtria.

La Jornada d'Ajut a Euscadi ha de tenir i tindrà un relleu extraordinari. Sempre han estat units els dos pobles per a les lluites per la llibertat nacional. I ara que la lluita és més a fons i implacable, ara que ha ultrapatxat les ferides, ha de demostrar que se sap sentir german d'aquells bassos que tantes i tantes vegades l'han ajudat i que ara veuen com les divisions d'assassins feixistes, alemanys i italians, destrueixen el bressol de la raça basca, Guernica, i injurien la cultura, la llengua i la cultura eusques.

Euscadi està xop de sang i amarat de dolor. Raça forta, no doblegarà el front a l'argall de l'invasor. La joventut catalana, admirada de la gesta heroica d'un poble gran, noble i fort, manifesta la seva adhesió a la gran causa de Euscadi. Cal deixar una mica les nostres petites preocupacions particulars i partidistes de la renouació catalana, un pot digna dels moments que viu, i sentir-se fraternalment unit amb els que lluiten amb dignitat i fortaleça per la causa comuna a totes les terres d'Ebri.

Joventut de Catalunya! La jornada d'Ajut a Euscadi, que per als dies 29 i 30 d'aquest mes organitzen les J. S. U., et donarà motiu perquè manifestis la teua solidaritat moral i material amb Euscadi.

Els detalls de la gran jornada es donaran oportunament.

Gloria Euskadi, joventut catalana! Secretariat de Propaganda de la J. S. U.

"No pot reproduir-se el conflicte", diu el President de Catalunya

Companys desitja la unitat i la solidaritat de totes les forces antifeixistes; però proclama que cal mantenir la plena eficàcia dels òrgans de l'Estat

El corresponent d'un període de la nit s'ha entrevistat amb el President Companys. Fruit d'aquesta entrevista és l'article publicat a París i que reproduïm íntegrament.

El Govern disposava de forces molt reduïdes, cosa que havia produït una insubordinació, però no havia pogut ranciar. Catalunya és un país sensible i laborós, impregnat dels principis de llibertat i de pau; en el fons de la seva ànima repugna totes les imposicions i les violències. Per això, a Barcelona, el dia 19 de juliol, el poble, amb aquestes mateixes forces de Seguretat i altres forces lleials, va vèncer tot l'exèrcit en armes i portà pres el general Gudió a la Generalitat, el qual va parlar per ràdio, i es va declarar vençut.

El President de Catalunya, Lluís Companys, després de la seva entrevista amb el corresponent d'un període de la nit.

En estendre's per tot Espanya a nova, resten a les casernes, sense sortir al carrer, els militars sublevats, i permetrien el recobriment del poble espanyol, la qual cosa ha fet possible després, la continuïtat d'una guerra, que avui es presenta completament favorable a les autoritats legítimes, per l'heròisme dels nostres fronts, a tota la República, i l'empenta de Madrid i Bilbao, que omplen el món de respecte i d'admiraçió.

A Catalunya, com a tot Espanya, va sorgir un moviment popular per tal d'assegurar que tot el que representava l'Espanya vella, de primers dies de casta, no tornés a sorgir.

Catalunya, pacífica, culta, d'una intensa vitalitat econòmica i espiritual, i net el seu territori de les penjades dels exèrcits facciosos, soté una front de 400 quilòmetres a Aragó; té més de 23.000 homes en altres fronts i ha contribuït, per la seva caràcterística industrial, l'activació dels seus obrers i la riquesa de la seva producció agrícola, a la victòria que s'apropa amb un volum d'un abast que no és prudent per ara destacar, però que és extraordinari.

Catalunya, però, tenia des del primer moment, més aguditzats que enlloc els problemes d'Ordre Públic, perquè és centre d'atracció de tota la península i perquè en ésser vençuda al carrer la insurrecció militar, en ésser desfeita tots els seus quadres, el poble en nimes es constituït en la sola garantia efectiva.

Els problemes que acompanyen sempre una commoció tan enorme, quan a més són estimulats per un sentiment de justa vindicta, a través d'un procés polític que troba el seu moment neuràlgic i culminant, la neurosi col·lectiva, els afanyos imprecisos, els experiments, els misticis, els heretismes, la pugna d'ideologies, la indisciplina social, adquiriren a Catalunya més intensitat que enlloc, per les seves característiques industrials, per la seva posició geogràfica i de fronteres i per haver estat, des del primer moment, centre d'atracció de gran nombre d'elements de tot Espanya i de fora d'ella.

La política i la Generalitat davant d'aquests fets no podia ésser d'altra, des del primer moment, que sostenir-se, i seguidament, de canalitzar, assegurar i reorganitzar un sentit constructiu i responsable a les noves fórmules econòmiques que calia establir i reforçar pel desenvolupament de l'economia pública i l'autoritat del Poder.

El problema, doncs, aquí era com a tot arreu, però més intens perquè s'agregava, també, el repte de la desconfiança entre les forces obreres.

El procés de la política governamental i les successives crisis no són altra cosa que l'esforç del Govern per a afirmar les seves

Generalitat, lògica amb la conducta política seguida fins ara. El President desitja la unitat i la solidaritat de totes les forces antifeixistes; però, així com no ha facilitat a detenir l'agressió facciosa, que cal mantenir la plena eficàcia dels òrgans de l'Estat, i així s'assolirà mitjançant el concurs directe i l'assistència del Govern de la República, i la independència del Govern de la Generalitat que té políticament, per programa i pels components que l'integren, la mateixa fessomia que la del Govern de la República, amb el qual hem anat i anirem d'acord i en el qual, a més, es dona ara la circumstància que hi ha cinc ministres catalans.

El fet que el Govern de la República tingui ara, i per un breu període, els serveis d'Ordre Públic, no canvia fonamentalment la situació.

Les atribucions referents a l'Ordre Públic a Catalunya no són, en efecte, d'acord amb la Constitució i l'Estatut, les mateixes que tenen els governadors civils a les províncies vinculades directament al Poder central. En aquestes províncies, els governadors civils són els encarregats de sostenir la política general del Govern de l'Estat, a la província de l'ur comandament. No és així als països autònoms, perquè aquests països ja tenen un Govern propi.

De falsos que, en ells, les funcions d'Ordre Públic es circumscriuen al manteniment de l'ordre interior, fet complir així les disposicions del Govern de la Generalitat, com les del Govern de la República, que cadascun dicta en l'esfera de la seva competència.

Una república normalitzada — amb la col·laboració del Govern de València i el Govern autònom —, la situació a Catalunya, l'Ordre Públic tornarà al Govern de la Generalitat. Tot hom a Espanya sap — Catalunya i Euzkadi han tingut cura de demostrar-ho — que les autonomies, en tant que fase inicial d'una nova concepció de l'Estat, són els suports més efectius de la democràcia i de la República.

En el que fa referència al nomenament del general Pozas, a Guerra, no ha estat res més que la realització d'un desig de comandament únic, constantment manifestat pel President Companys.

Del més pregon de la nostra consciència lamentem els fets que s'han produït al nostre país, però tanmateix no voldríem desil·lusionar l'opinió pública mundial pels esdeveniments, dins l'ur pròpia tragèdia, tenen un fons creador. Ja que són la resultant i la manifestació exterior de l'esforç continu per a donar a les masses una responsabilitat dirigent. La guerra contra el feixisme, pel fet d'ésser una guerra civil, planteja problemes de nova estructuració política i econòmica.

En el fons de l'ànima popular, doncs, hi batega el desig de la independència nacional; però ensem, el desig que aquesta independència sigui la llar on les grans idees de justícia social i de llibertat neixin i es desenvolupin. Vei el les raons de nostre optimisme.

Què veiem enfront de nosaltres? Hi veiem lluites ferotges, orbes; els carlins contra els falangistes, i a altres adversaris del moviment representat per Gil Robles, i al damunt d'aquestes lluites intestines, el general Franco, que intenta inutilment una síntesi que no pot realitzar, perquè no es pot fer convergir cap un ideal superior un seguit de corrents que representen la negació de la vida i de l'esperit de civilització.

I pel damunt d'aquest caos, d'aquest caos moral i espiritual, el salvatisme, fet llei, pel procediment i per la doctrina, la eficaçia organitzada des de dalt i elevada a la categoria de dogma, el menyspreu de la cultura de l'esperit i de la sensibilitat.

L'artilleria i l'aviació republicana han bombardejat les posicions enemigues de Toledo i Avila

COMUNICATS DE GUERRA

DE DISSABTE

AL FRONT D'ASTURIAS HAN ESTAT TALLADES LES COMUNICACIONS ENTRE BONAR I LILLO

València, 15. — Comunicat oficial facilitat per la Secció d'Informació de l'Estat Major del Ministeri de la Guerra, a les 22 hores:

EXERCIT DEL CENTRE. — Sense novetats importants a comunicar en els diferents fronts d'aquest Exèrcit. Unicament s'han registrat lleugers troleigs i algun duel d'artilleria, sense danys per la nostra part.

EXERCIT DEL NORD. — **EUSKADI.** — Es registrà intensa activitat d'artilleria i les nostres forces dissolgueren diverses concentracions enemigues pel front de Guipúscoa, posicions de Seblgan i Berretin al front de Burgos i d'Abanca i al front d'Alava. Es causaren als rebels moltes baixes vistes.

ASTURIAS. — A El Escamplero, l'uciger foc de canó. Al front de Lleó, les tropes republicanes atacaren amb gran valentia i pressionaren intensament sobre el poble de Lajra. Es causaren a l'enemic moltes baixes i es feren diversos presoners amb armament i municions.

Al front de Bonar, les tropes lleials ocuparen diverses posicions enemigues i tallaren les comunicacions entre dit poble i Lillo. En aquesta operació els facciosos tingueren diversos morts i abandonaren bastant armament. Els contraatacs dels rebels per a recuperar dita posició, foren fàcilment refusats per les nostres forces.

Als altres fronts, sense novetats.

EL QUE RESTAVA DE LA FABRICA DE SABINANO ESTÀ CREMANT

València, 15. — Comunicat del Ministeri de Marina i Aire, de les 21 hores:

SECTOR DE L'EST. — Tres aparells de l'aviació republicana bombardejaren avui els departaments que contenen explosius a la fàbrica de Sabiñanigo. Els objectius foren assolits amb gran precisió.

El bombardeig ha estat d'enorme eficàcia, ja que el que quedava de fàbrica està cremant.

OCUPACIO DE LA COTA 566 I UN BI-MOTOR ABATUT, PROP DE VILLARREAL

Bilbao, 15. — Comunicat oficial de guerra facilitat pel conseller de Defensa d'Euzkadi:

FRONT NORD. — **(BISCAIA).** — Les nostres tropes ajudades per l'artilleria atacaren valentament algunes posicions del Bizcarqui, i s'apoderaren de la cota 566 d'aquest.

FRONT SUD. — **(BURGOS).** — La nostra artilleria ha batut les posicions enemigues amb eficàcia.

En el que fa referència al nomenament del general Pozas, a Guerra, no ha estat res més que la realització d'un desig de comandament únic, constantment manifestat pel President Companys.

Del més pregon de la nostra consciència lamentem els fets que s'han produït al nostre país, però tanmateix no voldríem desil·lusionar l'opinió pública mundial pels esdeveniments, dins l'ur pròpia tragèdia, tenen un fons creador. Ja que són la resultant i la manifestació exterior de l'esforç continu per a donar a les masses una responsabilitat dirigent. La guerra contra el feixisme, pel fet d'ésser una guerra civil, planteja problemes de nova estructuració política i econòmica.

En el fons de l'ànima popular, doncs, hi batega el desig de la independència nacional; però ensem, el desig que aquesta independència sigui la llar on les grans idees de justícia social i de llibertat neixin i es desenvolupin. Vei el les raons de nostre optimisme.

Què veiem enfront de nosaltres? Hi veiem lluites ferotges, orbes; els carlins contra els falangistes, i a altres adversaris del moviment representat per Gil Robles, i al damunt d'aquestes lluites intestines, el general Franco, que intenta inutilment una síntesi que no pot realitzar, perquè no es pot fer convergir cap un ideal superior un seguit de corrents que representen la negació de la vida i de l'esperit de civilització.

I pel damunt d'aquest caos, d'aquest caos moral i espiritual, el salvatisme, fet llei, pel procediment i per la doctrina, la eficaçia organitzada des de dalt i elevada a la categoria de dogma, el menyspreu de la cultura de l'esperit i de la sensibilitat.

Madrid, 15. (Impressió del diumenge). — Ha estat la d'avui una de les jornades més tranquil·les als sectors del front del Centre i especialment als voltants de Madrid. Unicament a última hora de la tarda i primeres hores de la nit, les nostres bateries han disparat amb alguna intensitat sobre les posicions rebels dels sectors d'Uzera, Carabanchel, Garabitas, Ciutat Universitària i carretera de La Corunya. Els nostres canons, a la província d'Avila, han bombardejat amb una intensitat enorme, les posicions de Navalperal de Pinare i als seus voltants, i han aconseguit destruir diversos dipòsits de material.

Al nord de Guadalajara, també hi ha hagut canoneig de gran intensitat i cap registrar una rectificació favorable de les nostres posicions, davant el sector d'Almadrones. Pel sector sud del Teix, les nostres tropes han fortificat intensament les posicions agafades a l'enemic, mentre que les nostres bateries bombardejaven durant cinc hores les posicions feixistes. També la nostra aviació ha bombardejat les posicions de l'enemic i especialment la Fàbrica d'Armes, els ponts sobre el Teix i el Castell de San Servando, d'on sembla que han estat retirades algunes peces d'artilleria.

El President de la Generalitat conferència ahir amb diverses personalitats catalanes que es troben a València

S. E. el President de la Generalitat, Lluís Companys, passà la tarda d'ahir al despatx de la Residència, des d'on celebrà diverses conferències telefòniques amb els senyors Sbert, Pere Coromines i Jaume Alguader, els quals es troben a València.

TEATRES

Funcions per a avui, nit, a les 9:45 i demà, tarda, a les 4 i nit, 9:45:

APOLLO. — Companyia de drames socials. — Avui nit i demà, tarda i nit, Espanya en pie.

BARCELONA. — Companyia de comèdia castellana. — Aquesta nit i demà, tarda i nit, El poeta de los números.

COMIC. — Companyia de revistes. — Aquesta nit, Las faldas. Demà, tarda, Las novias. Nit, Las faldas.

ESPAÑOL. — Companyia de vodevil. — Aquesta nit, Amb la cua entre canes. Demà, tarda, Un mes d'abstinència. Nit, Amb la cua entre canes.

NOVETATS. — Companyia lírica castellana. — Aquesta nit, El asombro de Damasco. Demà, tarda, La del mundo de rosas. Nit, Katuska.

NOU. — Companyia lírica castellana. — Aquesta nit, El cantar del arriero. Demà, tarda, García del Castañar. Nit, La Doncella.

PRINCIPAL PALACE. — Companyia d'òpera. — Aquesta nit, El primer de las Indias. Demà, tarda, Eva. Nit, La duquesa del Tabarin.

POLORAMA. — Companyia de drama català. — Aquesta nit, El faro de tall. Demà, tarda i nit, La vida.

ROMEO. — Companyia de revistes. — Aquesta nit, La zarzuela de la patria oïda. Demà, tarda i nit, La patria oïda. Demà, tarda i nit, La patria oïda. Demà, tarda i nit, La patria oïda.

VARIETATS

TIVOLI. — Avui i demà, nit, grans programes de varietats. L'Orquesta Plana.

CIRCO BARCELONÉS. — Aquesta nit i demà, tarda i nit, grans programes de varietats.

AVISO. — Tots els teatres estan controlats per la C.N.T. Queda suprimida la venda, la compra, el lloguer i la clau. — Tots els teatres tancaran en règim socialitzat i per aquest motiu no es donen entrades de favor.

CANCIÓNS

CANCIÓNS PARO. — SOL DE BAIX. — Cada tarda, les quatre hores, els divendres, GRANS CURSES DE LLIBERERS.

Diumenge, matí, a les deu i tarda, a les quatre en punt.

KENNEL DE SARRIA. — Cada tarda a les quatre en punt GRANS CURSES DE LLIBERERS.

Diumenge, matí, a les deu i tarda, a les quatre en punt.

CARTELLERA OFICIAL D'ESTRENES I REESTRENES

Setmana del 17 al 23 de maig

- ACTUALITATS.** — Dibutx negre; Por tierras del Indio; Caminos; Los Angeles; Gimnástica.
- ASTORIA LARRY.** — El casero; El contrabando; El contrabando.
- ARENES.** — La vida privada; Tránsito en el rancho; Pesca en el río; Vivan los rincipales; El mor.
- ATLANTIC SAVOY.** — Campeón de peso; No hay como Broadway; Pesca en el rancho; Vivan los rincipales; El mor.
- AMERICA I FOC NOU.** — La vida privada; El gran hombre; En pos de la aventura.
- ARNAU, FLORIDA BROADWAY.** — Noche de teatro; La mujer triunfa; El hombre de dos caras; El hombre de dos caras.
- BARCELONA.** — El viático; El nuevo Guivier; Labos de mari; Musical; Dibutx.
- BOHEME I TALIA.** — La vida privada; Rusia; revista; La oita a media noche.
- BOSO I PRINCIPAL.** — El rayo lento; Intriga china; Así se escribe la historia.
- CAPITOL.** — El poder invisible; Entre dos espasas; Madrid, sufrido y heroico.
- CATALUNYA.** — Un par de titanes; Una americana en París; Amor a primera vista.
- COLISEUM.** — Segunda semana de la vida; El contrabando; La ruta de Lindbergh.
- COMTAL.** — Un par de titanes; Bajo el terror de la policía; La vida privada; La vida privada; La vida privada.
- CINEMAR.** — El sueño de una noche de verano; Musical; Documental.
- ESPAÑA.** — Los siete peadores; Por tierras de Africa; El hijo de la India; Documental.
- EXCELSIOR.** — Bajo el terror de la policía; Zarzuela; El Dr. Socrates; Musical; Documental.
- EDEN.** — Peter; La novia de Frankenstein; Los sastores; Comedias.
- FREGOLI I TRIANON.** — El sombrero de copa; Paloma de mis amores; Alas sobre el Chaco.
- FRANCISCO ASCASO.** — El infierno negro; El asombro del casero; El gran hombre.
- FEMINA.** — Segunda semana de la vida; Son los satos; Dibutx.
- FRANCESC VERRER.** — (Abasco Urquiza); Segunda semana de la vida; Futuro; Documental; Instantáneo; Dibutx.
- FANTASIO.** — El gran Ziletti; Esportivo.
- GOYA.** — Brazos radiantes; Infierno en vida; Monte ríolo; Esportivo; Comedias.
- IRIS PARK.** — Hombres sin rostro; Comedias de espas; Grandes ilusiones; Variedad musical.
- KURSAAL AVINGUDA.** — Los marinos de Cronstad; En persona; Esto es música.
- MISTRAL.** — Los héroes del barrio; Juventud triunfante; Krakatoa.
- MUNDIAL.** — Los muertos andan; La vida privada; La vida privada; La vida privada.
- METROPOL.** — Atlas Dinámico; Una chica angelical; Atlas rojas; Atlas rojas; Musical; Documental.
- MIRIA.** — La ciudad sin rostro; El retorno del payaso; La canción de la pradera; Dibutx.
- MONUMENTAL.** — El giro; El retorno del payaso; El hijo del finado; Comedias; Un viaje.
- NEW YORK.** — Contra el imperio del crimen. La vida de rojo. Los desaparecidos.
- POMPEIA.** — El resusitado; La vida de rojo. Los desaparecidos.
- PARIS I VOLGA.** — Los buitres del presidio; Marinos de Cronstad; La vida de rojo. Los desaparecidos.
- PATHE PALACE.** — La excentrica; Dulce decisión; El risueño 13.
- PUBLI CINEMA.** — Noticias mundiales; Tomar el teatro; Reportajes del front de Madrid; Cavallista.
- RAMBLES.** — Viva Zapata; Nocturno; El alma del bandoneón; Musical.
- SMART.** — Marinos de Cronstad; El predilecto; A las doce en punto; Dibutx.
- SPLENDID.** — Rebeldía a bordo; Payaso de circo; Colón, traseleccionado.
- SELECT.** — Los diablos del agua; Luz a Orien; La vida de rojo. Los desaparecidos.
- TRIOMF I MARINA.** — Transporte a la fama; La llave de cristal; A las doce en punto.
- TETUAN I NUBIA.** — La ciudad sin rostro; Juventudes ríales; Comedias de espas.
- VICTORIA.** — Rebeldía a bordo; Nocturno; Comedias.
- WALKYRIA.** — La vida privada; Pista secreta; El gran hombre; Dibutx; Comedias.
- XILE.** — Viva Zapata; La llave de cristal; Melodía de rimas; Esportivo; Dibutx.

E.R.C.

FEDERACIO DE BARCELONA CIRCUMS- CRIPCIO

Per acord del Consell d'aquesta Federació, es sol·licita de la Generalitat que la integren, a l'apada complementació de la llei circular del Secretari General del Partit, datada el 22 d'abril, en la qual es demanen les dades que són indispensables per a trametre directament a cada Centre, el Butlletí del Consell Permanent.

Els Comités Executius de les Comarcas d'aquesta Federació es serviran activar la recopilació de les dades que hom demana i les trametan a la Secretaria d'aquesta Federació en el termini més breu possible.

105 FRANCOSOS I ESPANYOLS, ALLIBERATS

Oran, 16. — Han arribat a aquest capital tres autocars conduïts pels francesos i espanyols que han estat presos en llibertat pels rebels, després d'haver-hi retingut presoners de fins de juliol en què un maròvi obligà el vaixell Nubia a ancorar a Melilla.

Són declarats il·legals tots els Ajuntaments que no estiguin constituïts segons el decret del 9 octubre 1936

S'exigiran responsabilitats als qui hagin destituït Ajuntaments

Minuts després de les sis de la tarda del dissabte el Consell de la Generalitat es reüní en sessió ordinària. Hi assistiren tots els Consellers, presidits per l'honorable senyor Lluís Companys.

En donar-se per acabat el Consell, a les vuit del vespre, els periodistes interrogaren el Conseller Viçcic, el qual manifestà que la reunió havia estat dedicada a l'aprovació de diversos assumptes de tràmit, i especialment estudiada la situació de diversos ajuntaments de Catalunya, que no s'han constituït.

Un periodista preguntà al Conseller d'Obres Públiques si havia estat tractat quicòm relatiu a la crisi del Govern de la República, i el senyor Viçcic digué que el President Companys havia fet una exposició de la situació política general.

EL PRESIDENT COMPANYS. A un quart de nou, en retirar-se a la Residència, el President Companys fou saludat pels periodistes, i els confirmà que havien estat aprovats diversos decrets, la llista dels quals, seria facilitada en una nota. Digué també que el Consell s'havia ocupat de la decisió de diversos Ajuntaments que encara no estan constituïts, i d'altres que, per la violència dels fets passats han canviat llur fessomia.

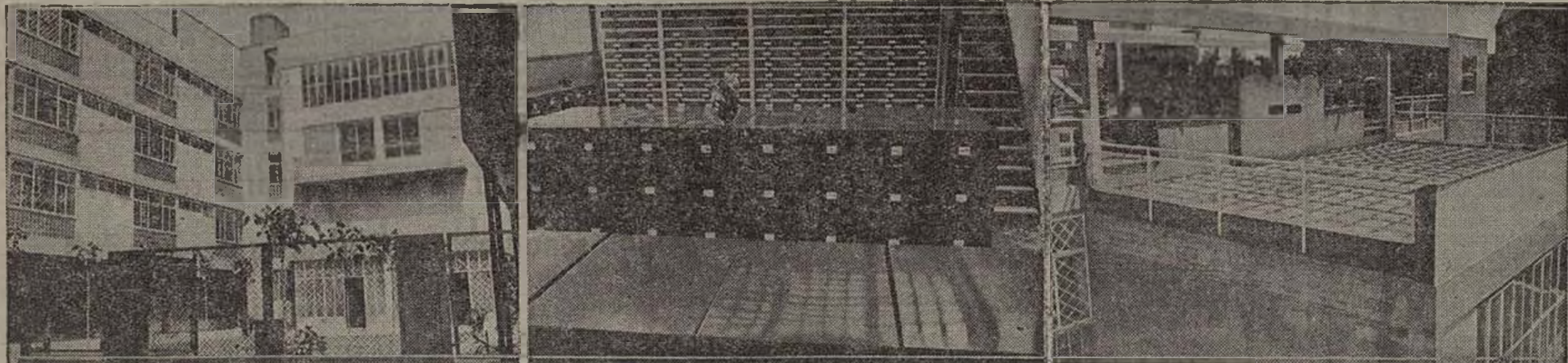
— És necessari — afegí — que tota complexin el decret de la Generalitat el qual fa referència a llur constitució.

Acabà manifestant que el Consell es reunirà normalment tots els dimarts i dissabtes en caràcter ordinari, i que ho farien extraordinàriament sempre que es cregués necessari.

El Consell de la Generalitat de Catalunya tots els Ajuntaments que no estiguin constituïts segons el Decret vigent i sense perjudici d'escatir responsabilitats als qui hagin destituït Ajuntaments i format altres d'ilegals cursarà les disposicions oportunes als encarregats de l'Ordre Públic perquè faci complir totes les disposicions del Consell de la Generalitat.

UNA OFENSIVA SANITARIA

LA LLUITA CONTRA LA "PESTA BLANCA"

El Dispensari Antituberculós del carrer Torres Amat

L'any 1933 el president de la Generalitat de Catalunya, Francesc Macià, posava la primera pedra d'un edifici que més tard havia d'esdevenir una obra modelica: el Dispensari Central Antituberculós. Catalunya seguia la seva lluita contra la pesta blanca.

DEL POBLE SEC A LA PLAÇA DE LA UNIVERSITAT

El 1921 ja teníem a la nostra ciutat un dispensari antituberculós. Situat en una de les barriades més castigades, aleshores, per la malaltia: el Poble Sec. La Institució era al carrer Rades. Mancaven encara moltes coses. Es combatia la malaltia, des d'allí es feia campanya sanitària, però no es tenia ni espai, ni diners, ni material suficient per fer una obra perfecta.

Els millors especialistes eren els animadors d'aquella institució. La ciència catalana iniciava una de les seves més formidables ofensives per disminuir la mortalitat. Es la història heroica i abnegada de sempre...

Uns anys més tard, Catalunya compta amb una arma poderosa, decisiva per a combatre i gairebé vèncer la malaltia: la vacuna Calmette, del gran bacteriòleg francès.

Quan es proclamà la República, els homes que estaven al davant d'aquella institució del carrer de Rades es començaren a bellugar-se. Calia quelcom més que aquell dispensari trist i petit. Es necessitava un edifici ampli, modern, alegre, sobretot alegre.

En principi s'havia sustentat la

idea de situar el dispensari allà on hi hagués més atacats, combatre, estudiar la malaltia en el terreny on aquesta es desenvolupava. Ara, però, es veia que era innecessari. Convenia, abans que tot, un lloc cèntric i ensems amagat, per a bastir-hi el Dispensari Central. Entorn seu, més tard aniria creant dispensaris de menys importància escampats per tots els districtes de la població.

El 1932 es trobà el terreny. Era un lloc cèntric i, ensems, amagadíssim. Al carrer Torres Amat, tocant, es pot dir, a la plaça Universitat, darrera el Teatre Goya.

Després de trenta mil i una vicissituds, els metges animadors de l'obra han pogut veure acabat aquest edifici, l'arquitecte iniciador del qual fou Sert.

Encara no està inaugurat, però dintre breus dies s'inaugurarà, i per això en parlem avui. El visitarem acompanyats del seu principal animador, el doctor Selx. Malgrat la nostra total ignorància en qüestions de sanitat i assistència social, estem admirats, la qual cosa sens dubte li escaurà succeir a tot aquell que visiti aquesta institució modelica.

—Única al món?

—No. Existeixen dues institucions gairebé iguals a la nostra, o la nostra, millor dit, gairebé igual a elles. Són a La Hala i a Berlín. Fora d'aquests dos llocs, no trobaríem cap dispensari antituberculós com aquest.

L'edifici està orientat segons les normes de la moderna arquitectura funcional. Grans panys coberts de

vidres, mosaics sanitaris per les parets i llum i molta alegria. A l'entrada hi ha un gran pati amb arbres joves, un parterre, ara verd i ufanat.

Manca encara moblar aquest edifici de tres plantes. A desgrat d'això, ja funciona normalment, car hi ha el material d'algunes de les seves accions més importants, entre elles la fotogràfica i la de l'arxiu.

UNA HORA PER A SABER EL QUE TENIU

—Mireu, això és una de les coses millors d'aquesta casa: l'arxiu.

Es una àmplia sala totalment ocupada pels mobles-fitxers de metall. Hi ha milers i milers de còpies de radiografies i més de 35.000 fitxers amb l'estudi de tots els malalts o pseudo-malalts que hi han passat. La història completa del procés de la malaltia; els seus antecedents les característiques fisiològiques dels seus avantpassats i de les persones amb les quals viu. Un estudi detalladíssim tothora a l'abast de la mà. Un malalt o una persona que no ho estigui, entra aquí i amb una hora en té prou per saber el que té i el que no té.

També existeix un altre fitxer amb les dades de les 80.000 vacunacions portades a cap.

—Feu una obra de lluita preventiva i d'assistència al tuberculós formidable, digne que tothom la conegui i l'admiri.

—Per la meua part —ens diu el doctor Selx— crec que també és remarcable la importància de l'obra social que es porta a cap en aquesta casa localitzant els casos de tu-

AURELI FERNANDEZ, actualment al cap de la Conselleria de Sanitat i Assistència Social

Netedat, claror... Un dels passadissos de l'edifici

berculosi, evitant els contagis i estudiant, cas per cas, totes les persones que envolten el malalt a les quals visitem per evitar que puguin caure, tard o d'hora, en mans d'aquesta malaltia.

El dispensari té de tot. Algunes coses ja acabades, d'altres, les menys, en vies d'acabar-se. Sala de conferències, cambra fotogràfica, laboratoris d'estudi, anàlisi i desinfecció, les cambres dels aparells radiogràfics...

Els terrats, assolats i alegres, són també una de les coses millors de l'edifici.

—Quan tot estigui acabat, aquí faran cura de sol, ordenada i científica més de cinquanta infants.

En una cambra del terradet i dins una atmosfera renovada i perfecta pel mateix procediment artificial que renova i purifica la de tota la casa, hom pot veure centenars de gàbies amb conillets, víctimes innocents i necessàries dels experiments mèdics.

També tindrem una biblioteca amb totes les obres antigues i modernes que s'hagin ocupat de la malaltia, així com llocs reservats per als metges que efectuin visites d'estudi en aquest organisme. Però, veniu a la planta baixa us agradarà.

Sales d'espera, organització burocràtica, llocs a emplenar, muntacàrregues que pugui i baixen i el magnífic servei de vacunació Calmette per on passen gairebé tots els infants de Catalunya i per on han de passar tots: aquest és el deure de llurs vides.

—Des que s'aplica la vacunació, ja minva molt a Catalunya la pesta blanca?

—Moltíssim. De l'any 1930 enca

ha disminuït en gran manera la mortalitat.

Al carrer, encara mireu per darr

er cop aquest magnífic edifici que

tenia una institució exemplar, a

dins de la qual uns homes de bona

voluntat treballen i lluiten per a

vèncer una malaltia que nosaltres

voldríem que ja no existís.

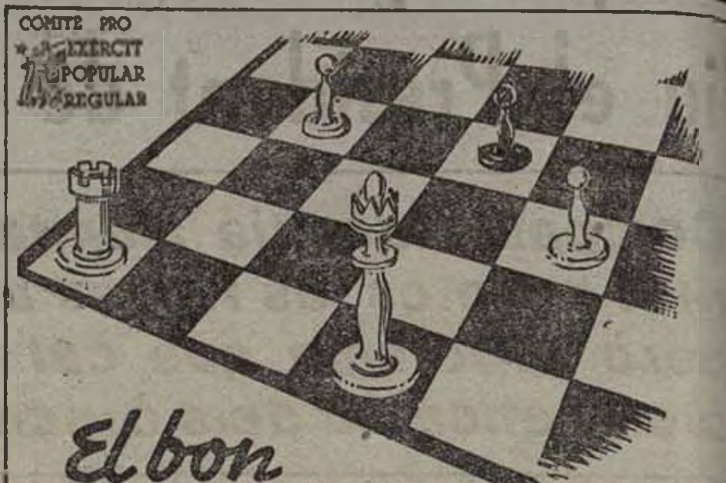
Artur LLORENC

Aspecte parcial del laboratori

Les gàbies per als conillets d'experimentació

El bon jugador d'escacs

No permetrà que la seva avantguarda ataquí sola l'adversari EL QUE LI INTERESSA ES UNA AVANTGUARDA FERMA I FORTA

Ha dit el ministre de Marina i Aire: «LA SOLUCIÓ FINAL DE LA NOSTRA LLUITA POT VENIR DE LA RERAGUARDA I NO DEL FRONT. I EL VENCUT SERA EL QUE HAGI TINGUT UNA RERAGUARDA MENYS SANJA».

SENTIU-HO BE, CATALANS TOTS!

LA RERAGUARDA ES LA FORÇA DECISIVA EN AQUESTA BATALLA QUE SOSTENIM ENVERS LA LLIBERTAT I LA FELICITAT.

LA NOSTRA RERAGUARDA UNIDA, FERMA I FORTA SERA LA QUE ASSEGURARA LA MARXA VICTORIOSA DEL NOSTRE EXERCIT CONTRA L'ENEMIC INVASOR.

Comité Pro Exèrcit Popular Regular

Investida nazi contra TXECOSLOVAQUIA

II i últim - UN HOME DE PALLA

L'home de palla de Hitler, a Txecoslovàquia, s'anomena Heinelein.

Fa dos anys, era absolutament desconegut del gran públic. Però vingueren les eleccions i els nazis de la República txeca presentaren un candidat i una candidatura: Heinelein i els sudetes.

I, de primer cop, per sorpresa, obtingueren un gran èxit. Constituïren una forta minoria a la Cambra. Després, h. vintut, en part, el desfilament. Però únicament des del punt de vista electoral.

* El que han perdut en vot, ho han guanyat en popularitat, en demagògia, en efectes fàctils. I això és el que els cal, als feixistes, per a fabricar un líder, un efímer.

UN PROFESSOR DE GIMNASTICA

L'anomenen el «H. 2», el Hitler número dos. Però el seu nom, encara que també comença amb hac, és molt modest i vulgar, vulgaríssim: Herr Heinelein.

Un periodista txec que el coneix d'abans d'esdevenir efímer, el caracteritza amb una sola frase: «L'home sense personalitat».

Es el prototipus de l'alemany mitjà. Igual que el seu cap, Hitler, és un fracassat de la postguerra, arribat a la política després d'haver-se estavellat en la seva pròpia professió. Hitler volia ésser pintor. Heinelein, per la seva banda, estava orgullós de la seva musculatura i es feu professor de cultura física. El petit professor del poble d'Asch, quan es ficà en política, esdevingué efímer dels gimnastes del seu districte. Després ascendí i fou ja cap de la política local; més tard, cap de la regió i, finalment, efímer suprem.

UN PROGRAMA (?)

Es dels més demagògics i banals: «la unió venç la misèria», «lluita contra el marxisme i el liberalisme», «Anschluss amb Alemanya».

La seva baixa i mentidera propaganda es veia —i es veu encara— afavorida pel fet cert que justament a les regions habitades per les minories alemanyes és allà on la crisi ha penetrat més profundament.

Els capitalistes txecs es comporten, davant dels obrers alemanys, amb el mateix descens que els capitalistes alemanys es comportaren —abans de la guerra— davant dels obrers txecs.

No és pas difícil, amb ajut del bluf més efímer, de fer passar aquest comportament que caracteritza els capitalistes de tot el món com una característica nacional, exacerbant els odis nacionals i fent néixer un xovinisme cada dia més violent. La «teoria» racista de Hitler, ha servit a meravella per a aquestes finalitats. I la proximitat de la mare pàtria ha estat un incentiu poderós.

Aquest és, en realitat, tot el secret de l'èxit de Heinelein. Aquest i els milions de Berlín...

COM A TOT ARREU...

Però el cap dels nacionalsocialistes txecs no hauria assolit cap victòria si, oblidant el caràcter estranger del moviment, no se li haguessin aliat els partits de dreta, conservadors i reaccionaris, del país. Des dels agraris txecs fins als socialcristians, han estat uns aliats valuosos. I, com a la mateixa Alemanya de Weimar i a molts altres llocs, acabaran per ésser absorbits i devorats pel mateix moviment que ells han ajudat a créixer i dir-se poderós.

Acabaran, diem, si és que, abans, no troben en el seu camí un obstacle poderós: les masses obreres i democràtiques.

CAP AL FRONT POPULAR

Perquè aquest obstacle està ja naixent, sent-se fort, poderós, abansagador.

Es el Front Popular, que es perfila.

Han cessat ja les actituds de desconfiança que, davant de la nova tàctica democràtica, havien adoptat els partits liberals i socialistes. Ja comencen a constituir-se, per pobles i ciutats, Comitès de front únic antifeixistes, que viuen a l'escalf de les masses i que compten amb l'entusiasme de tota la població.

En aquest bell castell-palau de Praga —que porta un nom difícil: el Hradšine— assenegen el Govern i la Presidència de la República Txecoslovaca. És l'objectiu de Heinelein. Però les masses populars el defensaran amb braç. No voten pas que tingui la mateixa fi que el Prado o que el Palau d'Orient.

HEINELEIN, el "Franco" txecoslovac

I per la pressió d'aquestes masses i d'aquests Comitès —en la creació dels quals tenen una bona participació els emigrats antifeixistes d'Alemanya i d'Àustria, que han trobat a Txecoslovàquia una nova llar —ha començat a iniciar-se un viratge en la política general vis a vis de les minories alemanyes.

El 18 de febrer fou signat un acord entre els partits del Govern i els representants dels obrers i les classes mitjanes alemanyes que viuen i treballen a les regions sudetes (les fronteres amb Alemanya, de població en la seva majoria germanica).

En virtut d'aquest acord, s'estableix un emodus vi-venda que assegura als alemanys dels sudetes nombrosos avantatges i garanties. Així s'ha assolit treure a Heinelein la base essencial de la seva propaganda i desmarcar la seva demagògia.

De l'ofensiva, el moviment de Heinelein, ha estat obligat a situar-se a la defensiva. Els mitjans socialistes i comunistes es multipliquen, entre els alemanys. La seva participació en el millorament de la sort d'aquesta minoria, és cada dia més evident, i la simpatia que així han aconseguit és gran. Heinelein està, doncs, de baix.

S'ha emprès una lluita a fons contra l'atur forçat. L'ensenyament i l'administració a les regions sudetes van essent posades, gradualment, a mans d'alemanys fermament democràtics i republicans.

I així es fan infructuosos tots els esforços de Heinelein.

Els pobles i les ciutats saben la sort que els espera

si no paren el moviment nazi. Praga no vol pas esdevenir un nou Madrid. Karlsbad no vol pas convertir-se en un segon Durango, ni Brno en un Bilbao.

I les masses populars, alerta, es disposen a fer, definitivament, que desaparegui de l'escena el Franco txecoslovac: Konrad Heinelein, home de palla de Hitler.

